

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Et vertskommunesamarbeid mellom kommunene Modum, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Drammen, Lier, Røyken, Hurum, Svelvik og Sande

Årsrapport 2017

*Stemningsrapport fra befaring.
Her er det synlige spor etter avløpsvann på avveie.*

Innhold

1	Om samarbeidet.....	2
2	Anleggene.....	4
3	Søknad om utslippstillatelse.....	5
4	Slamtømming	6
5	Tilsyn.....	7
6	Informasjon	13
7	Deltagelse i GVD-prosjekter	15
8	Økonomi.....	16
9	Bemanning og arbeidsmiljø.....	21
Vedlegg 1:	Status for oppryddingsplaner	22
Vedlegg 2:	Artikkel i Vannspeilet 4-2017	27
Vedlegg 3:	Infoskriv som fulgte faktura for tilsynsgebyr.....	29
Vedlegg 4:	Oversikt over kommunevise regnskap og budsjett.....	32

I vertskommuneavtalen som regulerer samarbeidet heter det at “*Vertskommunen skal avlegge årsrapport og regnskap til deltakerkommunen over virksomheten.*” I årsrapporten redegjøres for Tilsynets arbeid foregående år, regnskap, budsjetter og forslag til arbeid for neste år.

1 Om samarbeidet

Bakgrunn for samarbeidet

De 9 kommunene Modum, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Drammen, Lier, Røyken, Hurum, Sande og Svelvik samarbeider om tilsyn og oppfølging av små avløpsanlegg. Lier kommune er vertskommune for tilsynskontoret, som reguleres av en egen vertskommuneavtale.

Tilsynets oppgave er å:

- Føre tilsyn med alle avløpsanlegg med mindre enn 50 personer tilknyttet og sørge for at disse anleggene ikke fører til forurensning eller helseplager.
- Behandle søknader om utslippstillatelse etter forurensningsforskriftens kapittel 12.
- Gi veiledning til anleggseiere.
- Administrasjon slamtømming.
- Kartlegge forurensning fra små avløpsanlegg.
- Bistand til deltakerkommunene i spørsmål vedrørende små avløpsanlegg.

Mer informasjon finnes i tidligere årsrapporter.

Fokusområder i 2017 og 2018

Fra minirensesanlegg til trykkavløp – endring av prioritert avløpsløsning?

Minirensesanlegg har en periode vært den vanligste anleggstypen for de som skal ha nye renseløsninger. Fordelen har vært at minirensesanlegg stiller små krav til tilgjengelig areal og løsmasser. Tilsynskontoret har imidlertid sammen med flere andre norske kommuner dokumentert at denne typen anlegg ofte sliter med å tilfredsstillе dagens renskrav. Vi tror fortsatt minirensesanlegg vil være en vanlig avløpsløsning i årene framover, og vil fortsette arbeidet med å bedre rensresultatene for disse anleggene.

Vi merker oss imidlertid at private trykkavløpsledninger med tilknytning til kommunalt avløpsnett blir et stadig vanligere alternativ, både i hytteområder og landbruksområder. Ved trykkavløp er hele ledningsnettet trykksatt og hver husholdning har en egen pumpe. Dermed er man ikke avhengig av fall i ledningsnettet, og ledningene kan legges grunt over terrenget. Styrkt boring gjør det også mulig å føre fram ledninger uten graving, og dette kan være gunstig blant annet hvis man skal krysse trafikkerte veier, jernbane eller elver.

Til forskjell fra enkelte andre norske kommuner har Tilsynskontoret vært tilbakeholdne med å pålegge utbedring av dårlige avløpsanlegg i områder hvor vi ser at enkelthus minirensesanlegg er en sannsynlig løsning. Vi får nå bekreftet at dette var et klokt valg, da vi anser det lite ønskelig at anleggseiere skal pålegges å investere i løsninger som viser seg å ikke være det beste alternativet på sikt.

Tilsynskontoret vil fortsette å veilede anleggseierne om både trykkavløp og styrkt boring som alternativ til å fortsette med eget avløpsanlegg. Vi vil også bidra til at samarbeidskommunene får mer erfaring og kompetanseutveksling på dette området.

Tilpasninger til kommunereformen

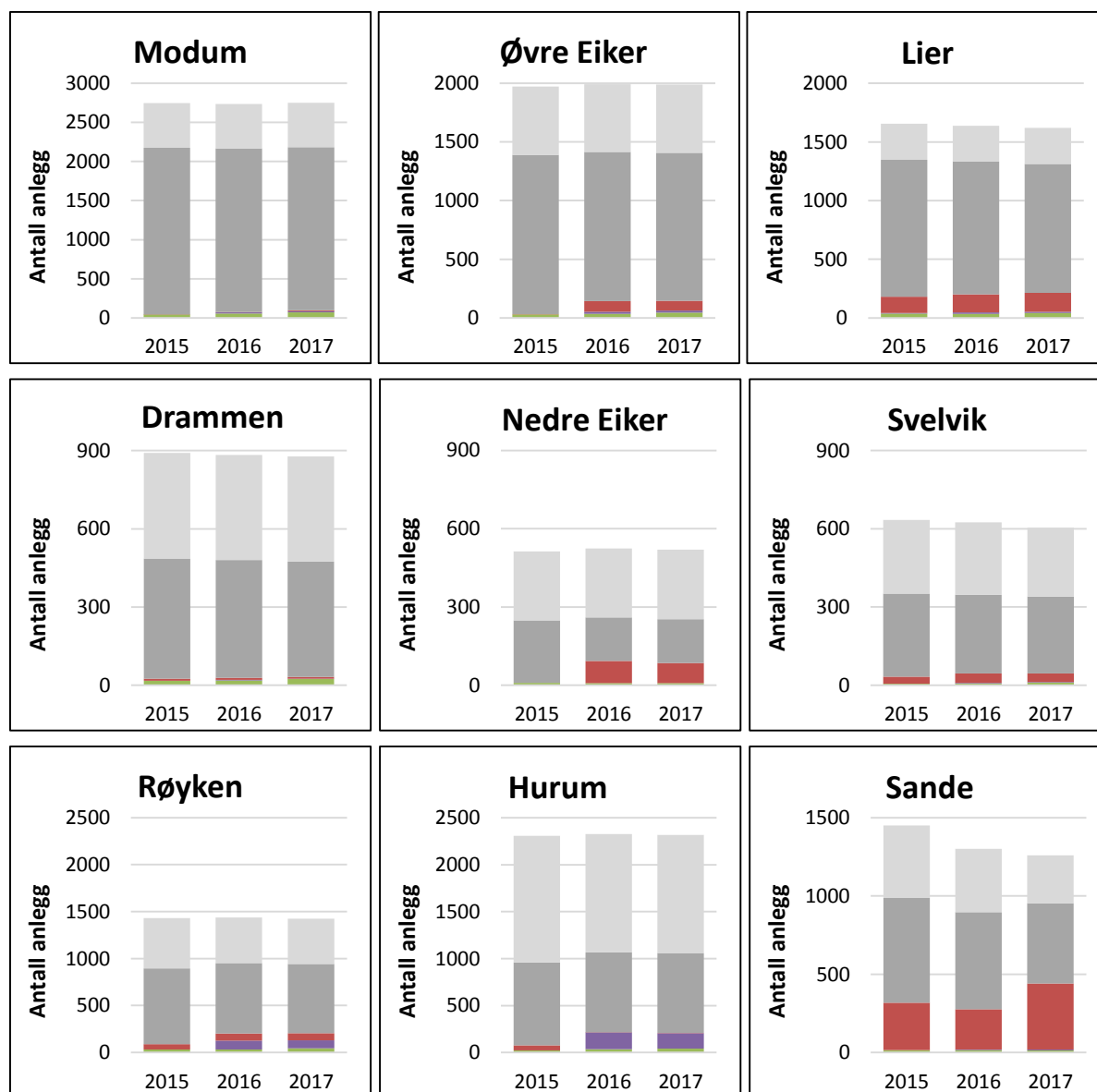
Ved gjennomføring av anbudskonkurranse for slamtømming vil vi ha tett dialog med kommunene som er i ferd med å slå seg sammen. Det samme gjelder oppstart av arbeid med områdevis utbedring av dårlige avløpsanlegg, da dette erfaringsmessig ofte tar to år eller mer. Søknader om utslippstillatelse behandles fortløpende (Figur 1).

Figur 1: Ved oppussing og rehabilitering av eldre bebyggelse må man søke om ny utslippstillatelse. Tilsynskontoret behandler slike søknader fortløpende.

2 Anleggene

Formålet med Tilsynskontorets arbeid er at flest mulig anlegg skal være godkjent etter dagens renskrav. For en del eiendommer er imidlertid den beste løsningen tilknytning til kommunalt avløpsnett, derfor er det også ønskelig at det totale antallet små avløpsanlegg går ned. Flere kommuner gjennomfører nå utvidelse av det kommunale avløpsnettet for å kunne tilknytte flere eiendommer (Figur 2). Detaljerte opplysninger om pågående oppryddingsprosjekter står i vedlegg 1, mer informasjon om anleggstyper finnes i tidligere årsrapporter.

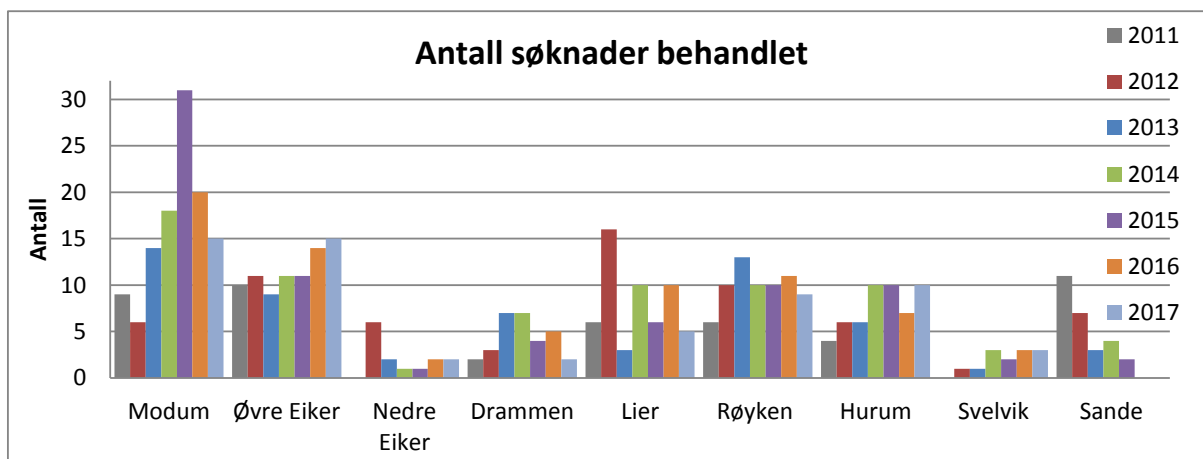

Figur 2: Oversikt over antall eiendommer hvor det er igangsatt arbeid med tilknytning til kommunalt avløp (7 % av anleggene) eller utbedring av dårlige anlegg (2 % av anleggene). Figuren viser også anlegg som er godkjent etter dagens krav (2 % av anleggene). En del anlegg etablert før 2011 kan også tilfredsstille forskriftskravene uten at dette er dokumentert til Tilsynskontoret, og disse er ikke merket som godkjent på figuren.

3 Søknad om utslippstillatelse

Tilsynskontoret behandlet 62 søknader om utslippstillatelser i 2017 (figur 3), og det ble ikke gitt noen avslag. Det er få søknader om utslippstillatelse som får avslag, men omtrent halvparten av søknadene må enten suppleres med flere opplysninger eller revideres i løpet av behandlingsprosessen. I 2017 tok det i gjennomsnitt 21 dager fra søknadene ble sendt inn til de var fullstendige og klare til å behandles.

Figur 3: Oversikt over antall søknader behandlet.

I Forurensningsforskriftens § 12-5 står det: *Fullstendig søknad i overensstemmelse med krav i § 12-7 til § 12-13 skal avgjøres av kommunen innen seks uker.* Etter at søknadene var blitt fullstendige, var Tilsynskontorets gjennomsnittlige saksbehandlingstid 17 dager. Vi klarte dermed forskriftens krav med svært god margin.

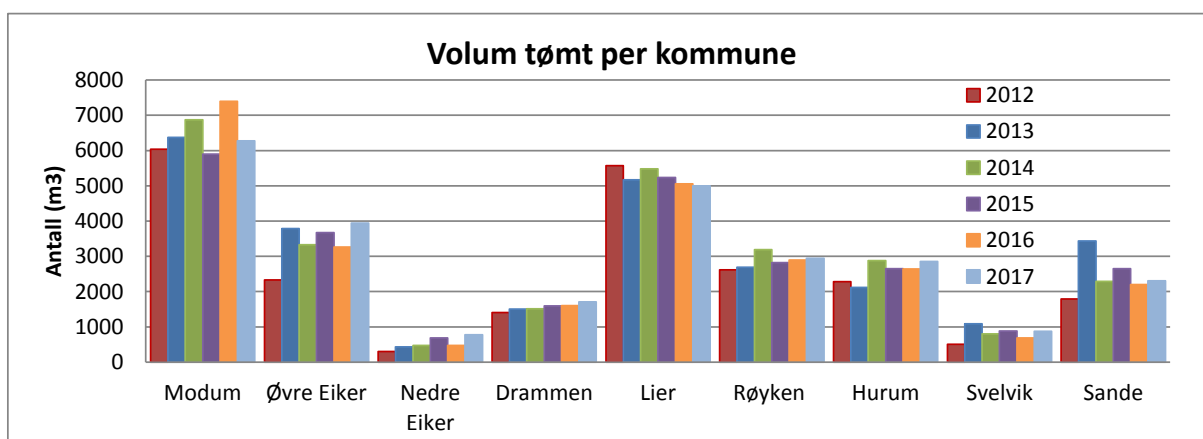
Tilsynskontoret legger stor vekt på å ha en god dialog med de fagkyndige firmaene som prosjekterer avløpsanlegg og skriver søknader om utslippstillatelse. På nettsidene har vi en liste med firmaer som har gjennomført nødvendige kurs og skaffet seg erfaring med å vurdere blant annet grunnundersøkelser, resipientvurderinger og brukerinteresser. I løpet av 2017 fikk vi inn 2 nye firmaer på listen over fagkyndige, mens ett firma måtte trekke seg fordi den ansatte med spesialkompetanse skiftet jobb.

Vi har flere ganger arrangert fagsamlinger hvor de fagkyndige firmaene kan ønske seg drøfting av felles problemstillinger. På en slik halv dags fagsamling 09. mars 2017 drøftet vi blant annet nye nasjonale tekniske retningslinjer, nye karttjenester for kulturminner og naturverdier, resultater fra vårt tilsynsarbeid, og rollefordeling og ansvar etter Plan- og Bygningsloven ved bygging av nye anlegg. Vi fikk som vanlig gode tilbakemeldinger etter fagsamlingen, og vi ser at søknadene får bedre kvalitet som følge av dette.

På oppdrag fra kommunene har Tilsynskontoret i 2017 også vurdert søknader om utslippstillatelse for Sylling renseanlegg i Lier og Åros renseanlegg i Røyken. Dette er kommunale renseanlegg som tilhører forurensningsforskriftens kapittel 13, hvor myndigheten ikke formelt er overført til Tilsynskontoret. Kommunene har likevel vurdert at Tilsynskontoret har relevant kompetanse til arbeidet, og arbeidet er fakturert på timebasis etter egen oppdragsbekreftelse.

4 Slamtømming

Det ble tømt over 6700 avløpstanker i 2017, og levert litt over 26 000 m³ slam til septikmottakene. Dette ga septikmottakene en inntekt på nesten 6,2 millioner kroner. Totalt slamvolum tømt i de 9 samarbeidskommunene varierer en del fra år til år, fordi ikke alle tanker skal tømmes hvert år (figur 4). Tilsynskontoret følger fortløpende opp at alle tanker tømmes i tide.

Figur 4: Oversikt over volum slam tømt i perioden 2012 - 2017.

Nåværende avtaler om slamtømming løper ut 2018, så vi planlegger ny anbudskonkurranse i løpet av 2018. For de av kommunene som er i prosess med kommunesammenslåing, vil vi etter avtale med hver enkelt sørge for nødvendige tilpasninger. Markedskonferanse planlegges før sommerferien 2018, og konkurransen gjennomføres slik at nye priser er klare til gebyrregulativet for 2019 skal vedtas.

Slamtømmebransjen domineres nå i økende grad av få, store aktører. Vi ser det imidlertid som viktig å legge til rette for reell konkurranse i markedet ved kommende anbudskonkurranse, derfor har vi jevnlig dialog også med andre aktører i bransjen. Etter innspill fra én av samarbeidskommunene planlegger vi også en gjennomgang av kostnadsnivået til septikmottakene på de kommunale renseanleggene. Begge disse forholdene gjør at vi må påregne endringer i gebyrsatsene fra 2019.

Det har i 2017 vært syv avvik i slamtømmeordningen for Røyken og Hurum, som har tømmefirmaet Aqua Power AS. Kommunene Modum, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Drammen, Lier, Sande og Svelvik har tømmefirmaet Ringerike Septikservice, og her har det til sammen vært to avvik. Avvikene gjaldt bl.a. tømming av feil tank, ødelagt tanklokk og varighet på ekstraarbeid. Alle rapporterte avvik er fortløpende fulgt opp og rettet.

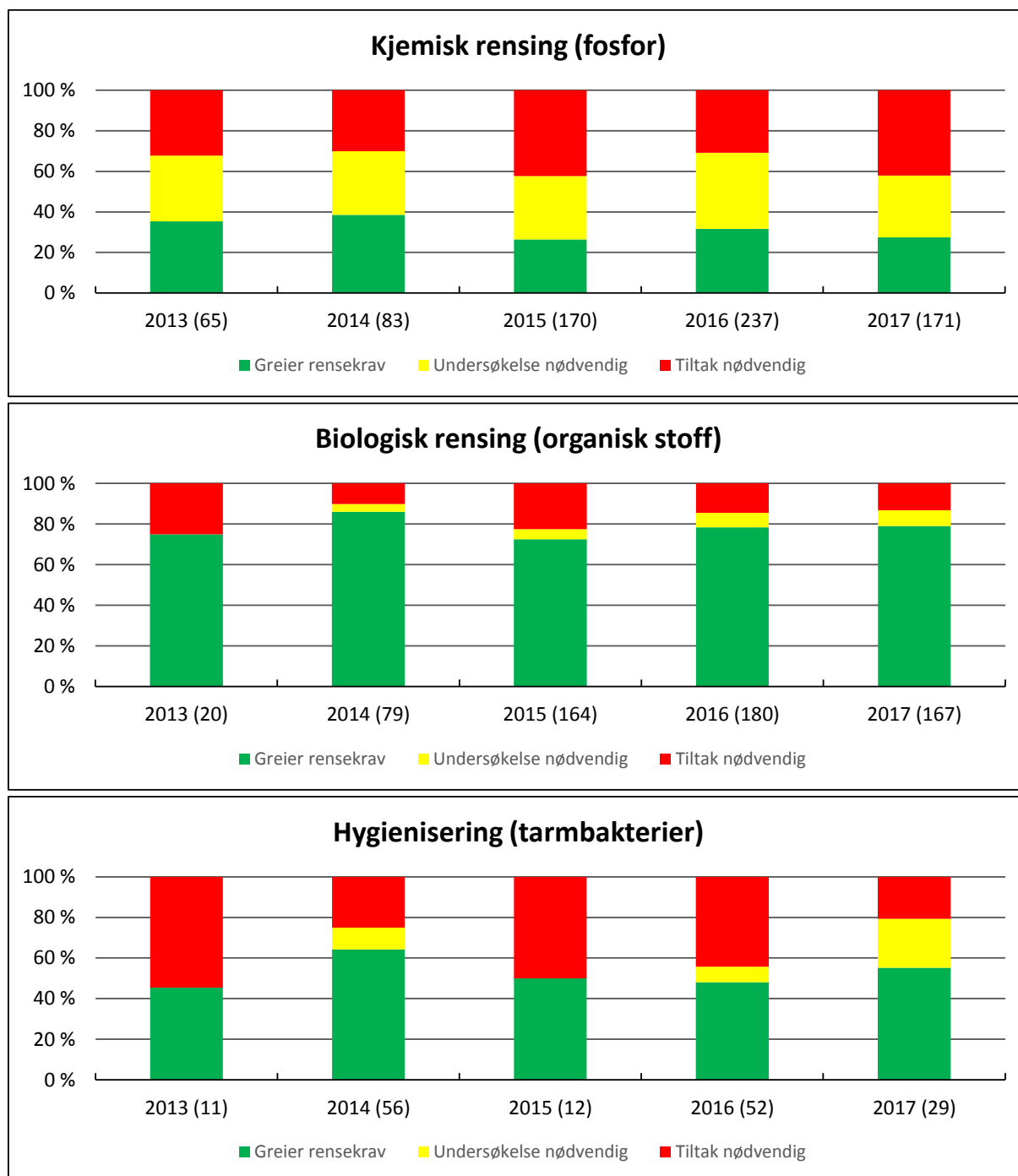
Tilsynskontoret har etter forespørsel fra Norsk Vann deltatt i referansegruppa for et prosjekt om mobil avvanning av slam ved slamtømming¹. Prosjektet var å øke kunnskapen om bruk av denne teknologien sammenliknet med tradisjonell slamtømming, og hvilke effekter dette har på avløpsrensing og vannmiljø.

¹ Norsk vann rapport R226 (2017) *Tømming av slam*. <https://www.norsk vann.no/index.php/kompetanse/va-bokhandelen/rapporter/product/645-r226-tomming-av-slam>

5 Tilsyn

Prøvetaking av restutslipp fra minirensesanlegg

Tilsynskontoret har gjennomført prøvetaking av restutslipp fra 171 minirensesanlegg i 2017. Den praktiske prøvetakingen har vært sommerjobb for en student fra NMBU (Norges miljø- og biovitenskapelige universitet), og hun skriver også masteroppgave basert på resultatene.

Figur 5: Andelen av de prøvetatte minirensesanleggene som greier renskravet. Antall prøvetatte anlegg er oppgitt i parentes etter årstallene.

Resultatene fra prøvetakingen viser fortsatt ikke tegn til bedring (figur 5), på tross av en rekke tiltak iverksatt både av leverandørene og av nasjonale myndigheter og faginstanser. Det er særlig den kjemiske rensingen som ikke fungerer godt nok. Anleggseierne får fortløpende brev med beskjed dersom de må gjøre tiltak for å bedre anleggets renseseffekt, og vi stiller også tydelige krav og forventninger til anleggenes servicepersonell.

Resultatene er sendt anleggseier med kopi til servicefirma, og disse drøftes i årlige møter med alle leverandørene. Resultater er også publisert på Tilsynskontorets nettsider, hvor rensing er fosfor, organisk stoff og smittestoffer er vist for de ulike leverandørene². Anleggene prøvetas annet hvert år, og oversikten over rensresultater holdes løpende oppdatert. Interesserte anleggseiere og fagkyndige firmaer som prosjekterer avløpsanlegg blir informert om resultatene. Som konsekvens ser vi at det av anleggstyper med gode rensresultater selges vesentlig oftere i vårt område, sammenliknet med anleggstyper som har dårlige rensresultater.

Tilsynskontoret har også i 2017 i tillegg bidratt i en rekke tiltak på nasjonalt nivå for å bedre renseseffekten hos minirensanlegg:

- Vi følger aktivt opp nye krav i teknisk godkjenning fra SINTEF. Innholdet i godkjenningsdokumentet er revidert, bl.a. etter innspill fra Tilsynskontoret. De fleste leverandørene har fått ny godkjenning i 2016 og 2017. For flere anleggstyper angir de nye godkjennings-dokumentene en hyppigere frekvens for slamtømming enn det leverandøren tidligere oppga. Også dimensjoneringskriteriene for anleggene er blitt strengere. Som konsekvens av dette har flere leverandører lansert nye modeller av sine minirensanlegg.
- Norsk Vann arrangerer 2 dagers kurs over hele landet i kommunalt tilsyn av mindre avløpsanlegg³. Her har vi sammen med Norsk Institutt for Bioøkonomi (NIBIO) bidratt med faglig innhold og undervisningsfilmer om praktisk tilsynsarbeid (figur 6).
- Sammen med NIVA, NTNU, KeraNor og Glitrevannverket har vi deltatt som partner i forskningsprosjekt om UV-katalyse som rensetrinn for miljøgifter og smittestoffer. Prosjektet ble avsluttet i 2017 og var finansiert av Regionale forskningsfond.
- Vi er i dialog med professor Arild Schanke Eikum angående videreføring av kurs for servicepersonell om drift og tilsyn av minirensanlegg. Kurset ble tidligere holdt av bransjeforeningen Avløp Norge. Det gir både en teoretisk og praktisk innføring, og skal øke servicepersonellets kunnskap til å iverksette tiltak på anlegg med driftsproblemer.
- Vi har gitt innspill til revisjonsutkast for VA-miljøblad nr. 52 om minirensanlegg og høringsutkast for VA-miljøblad nr. 119 om etterpoleringsløsninger⁴.

² <http://www.lier.kommune.no/teknisk-og-eiendom/tilsyn-smaa-avlopsanlegg/tilsyn-og-krav-om-oppgradering/>

³ <https://www.norsk vann.no/index.php/kompetanse/kursbeskrivelser>

⁴ Stiftelsen VA/Miljø-blad er grunnlagt av Norsk kommunalteknisk forening (NKF) og Norsk Vann. Hensikten er å produsere veiledende normer innen VA-fagene basert på «beste praksis løsninger». Norsk Rørsenter er prosjektledere for VA/Miljø-bladene, som har ca. 1300 abonnenter hvorav 320 kommuner.

- Vi har deltatt i referansegruppa for et prosjekt om mobil avvanning av slam ved slamtømming⁵, utført av SINTEF og finansiert av Norsk Vann og Miljødirektoratet. Prosjektmålet var å øke kunnskapen om bruk av denne teknologien sammenliknet med tradisjonell slamtømming, og hvilke effekter dette har på avløpsrenseanlegg og vannmiljø.
- Vi har deltatt i styringsgruppa for et prosjekt om styrking av typegodkjenningsordningen for minirenseanlegg, utført av SINTEF og finansiert av Norsk Vann og Miljødirektoratet.
- Vi har sammen med Norsk Vann deltatt i møte med Kommunal- og moderniseringsdepartementet høsten 2017, vedrørende rammebetingelser for små, private drikkevannskilder.
- NIVA har bedt oss om å bidra som samarbeidsparter i et EU-finansiert forskningsprosjekt som skulle kartlegge miljøgifter, sykdomsframkallende organismer og gifteffekter i ulike typer renseanlegg⁶. Ved tilsagn om midler skulle prosjektet pågå i tre år. Vi måtte imidlertid takke nei til dette pga. usikkerhet om vår fremtidige organisering i forbindelse med kommunesammenslåing for flere av samarbeidskommunene.

I Norsk Vanns fagblad Vannspeilet ble Tilsynskontorets arbeid på dette området omtalt i en egen artikkel 04. desember 2017 (se vedlegg 2).

Figur 6: Bilder fra praktisk tilsynsarbeid. De to øverste bildene er tatt av Gjertrud Eid i Norsk vann under produksjon av undervisningsfilm til kurs i regi av Norsk Vann.

⁵ Norsk vann rapport R226 (2017) *Tømming av slam*. <https://www.norsk vann.no/index.php/kompetanse/va-bokhandelen/rapporter/product/645-r226-tomming-av-slam>

⁶ NIVA (2017) *Nature-based technologies for safeguarding local water cycles – NatureTechH₂O*. Prosjektsøknad til EUs 2017 Joint Programming Initiatives (JPI) Action IC4 Water.

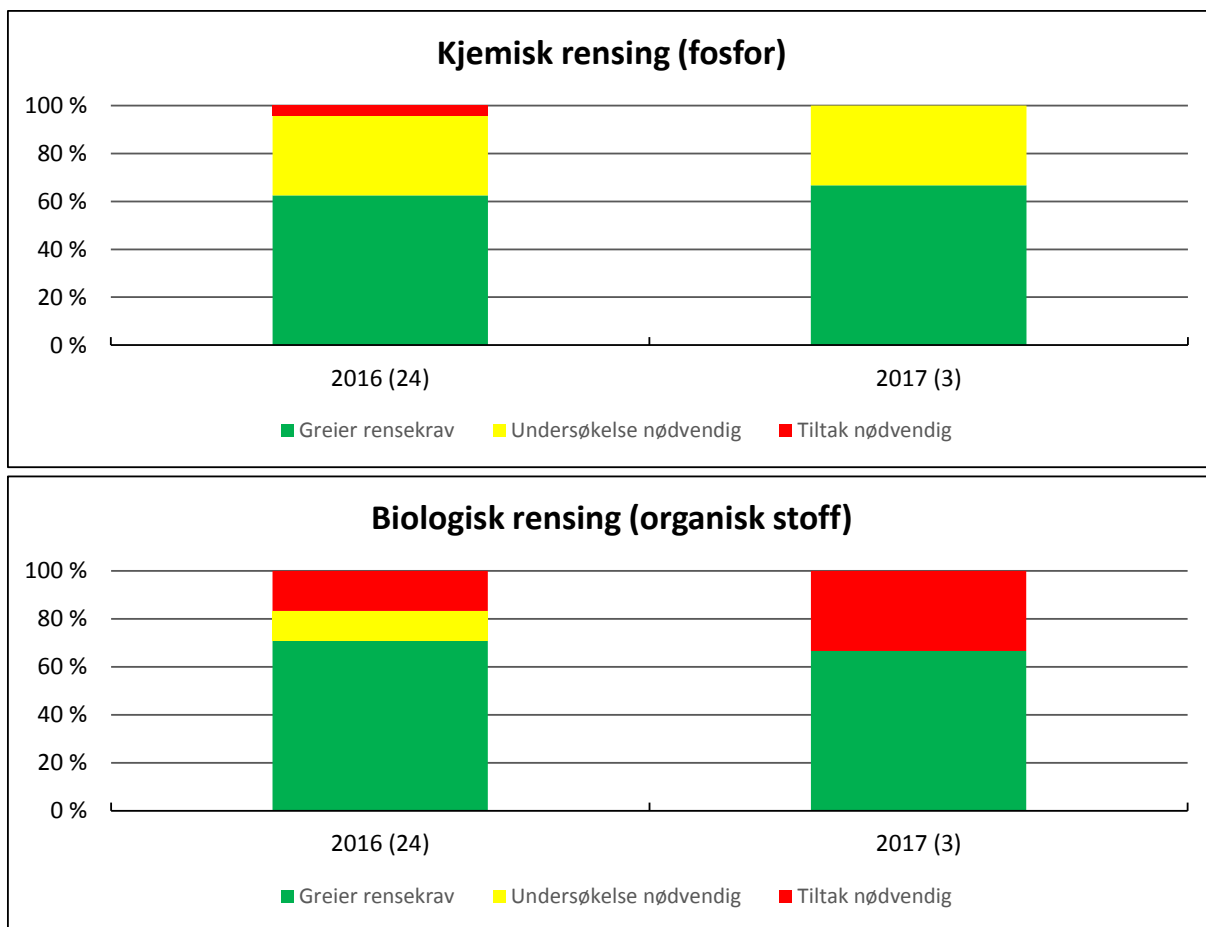
Prøvetaking av restutslipp fra biofilter for gråvann

Prøvetaking av restutslipp fra prefabrikkerte biofiltere for gråvann startet opp i 2016. I 2017 ble det bare prøvetatt tre anlegg, men vi planlegger tilsynsbesøk og prøvetaking av flere anlegg i de kommende årene.

Gråvannsanlegg tilføres ikke toalettavløp, og de har derfor et vesentlig bedre utgangspunkt for å klare renskravene. Toalettavløpet føres via separat rørsystem til tett tank, eventuelt så har eiendommen toalett uten vannspyling, for eksempel utedo eller forbrenningstoalett. Vi har registrert i underkant av 50 slike anlegg, for det meste på hytter.

Det er krav til skriftlig drifts- og vedlikeholdsavtale for denne typen anlegg, likevel mangler en del anlegg serviceavtaler med fagkyndig firma. Vi kontakter derfor eierne av slike anlegg fortløpende og informerer om servicebehovet, slik at alle anlegg har serviceavtale før tilsynsbesøk og prøvetaking blir gjennomført.

Renseresultatene for biofiltere for gråvann er markant bedre enn for minirensenanlegg (figur 7). For anleggene med problemer var det oftest feil filtermasse, behov for skifte av filtermasse eller tette rør og dyser som var feilen (figur 8). Dette er ting en kyndig servicemann enkelt retter.

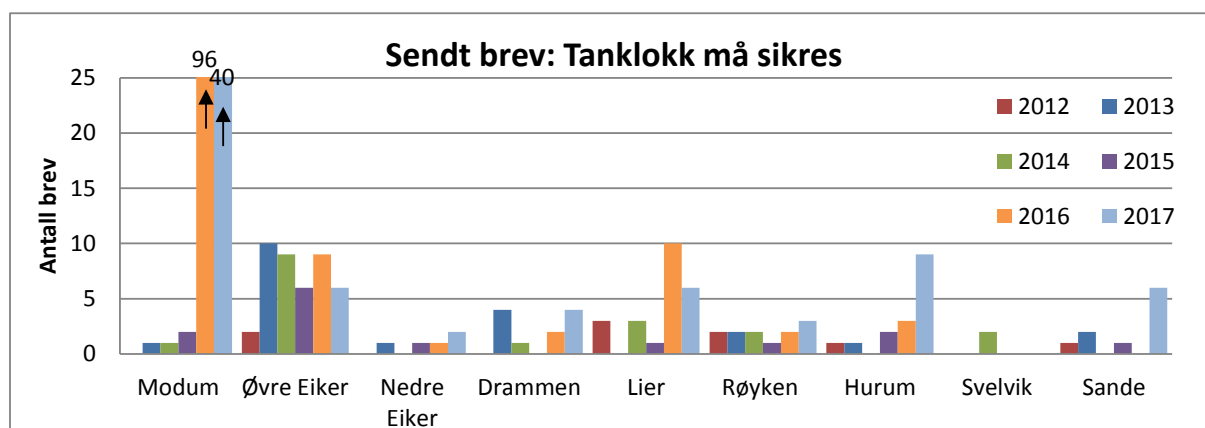
Figur 7: Andelen av de prøvetatte gråvannsanleggene som greier renskravet. Antall prøvetatte anlegg er oppgitt i parentes etter årstallene.

Tømmefirmaenes rapportering av feil og mangler

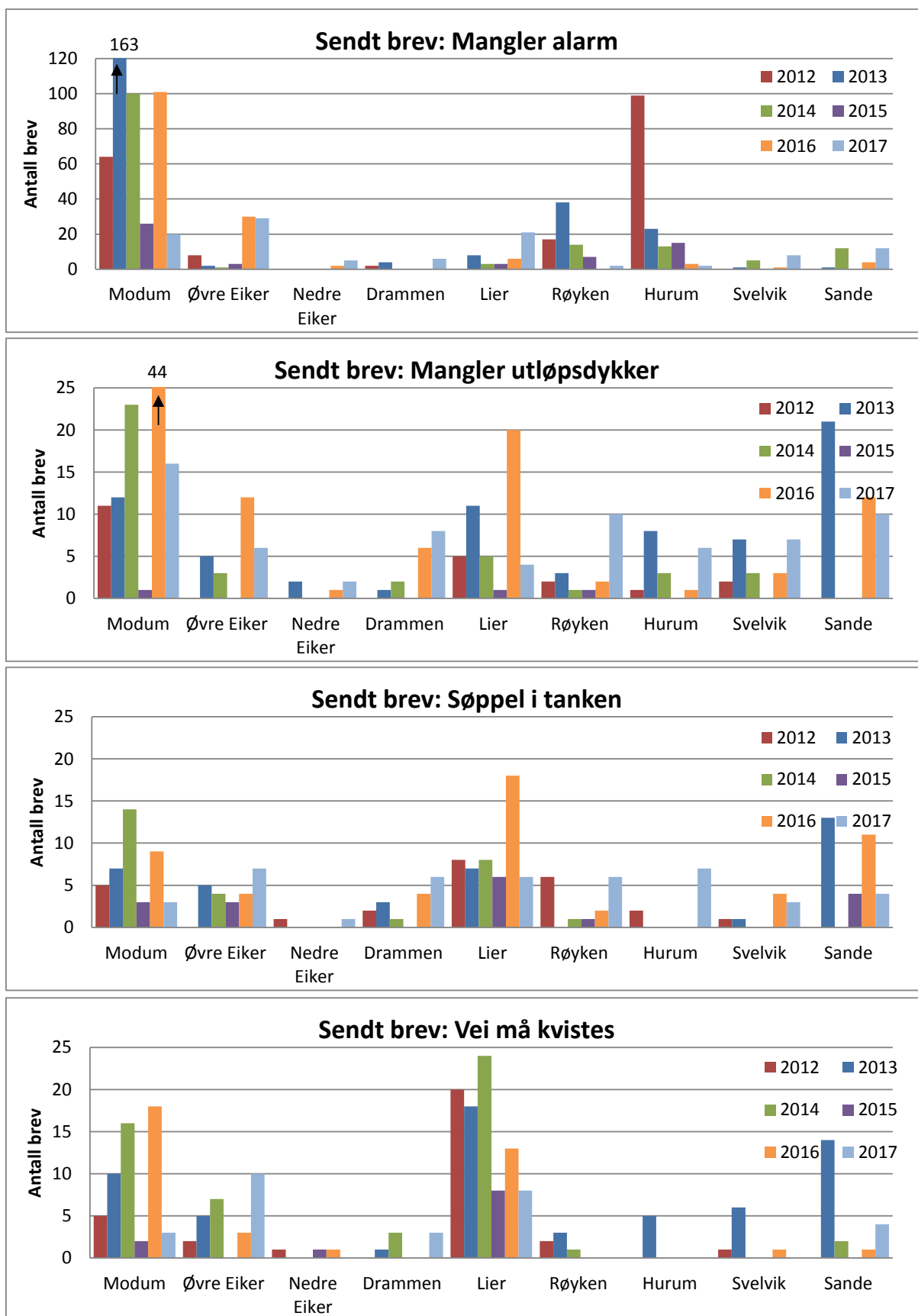
Ved slamtømming gjør tømmefirmaet en enkel kontroll av tanken innvendig. Tilsynskontoret sender fortløpende brev om feil og mangler som er enkle å rette opp. Vanlige feil er ødelagte eller uhensiktsmessige tanklokk, manglende alarmer som gjør at tette avløpstanker renner over, manglende dykkere som gjør at infiltrasjonsgrøfter tetter seg, søppel i tanken som må plukkes ut for hånd av slamtømmer og dårlig tilgjengelighet (figur 8 og 9).

Figur 8: På bildet til venstre har eier utbedret en gammel betongkum hvor både lokket og selve kummen var i ferd med å smuldre opp. Den nye kummen har pen beplantning rundt, samtidig som kummen har god tilgjengelighet for slamtømmer. I midten ser vi en slamavskiller hvor bruker har spylt ned plastposer og sjokoladepapir i toalettet. Denne typen avfall kan ikke suges opp eller viderebehandles på septikmottaket. På bildet til høyre ser vi at slamtømmer må håndtere avløpssøppel manuelt. Eier må betale deponiavgift på fyllplass for dette avfallet, da det er både forurenset og smittefarlig. Tilsynskontoret legger vekt på å veilede eier og brukere av anlegg hvor søppel i tanken lager slike problemer, slik at forholdet ikke gjentar seg.

Figur 9: Oversikt over sendte brev om feil og mangler (forsetter på neste side).

Figur 9: (fortsatt fra forrige side): Oversikt over brev om mangler som er enkle å rette opp.

6 Informasjon

Tilsynskontoret ser det som meget viktig å informere alle berørte parter godt om sitt arbeid. Det legges vekt på å gi god informasjon når publikum henvender seg til kontoret (personlig fram møte eller telefon), og befaringer for å møte anleggseier og / eller fagkyndig firma prioriteres.

Informasjonsmøter

Ved oppstart av arbeid med områdevis utbedring av eksisterende avløpsanlegg holder Tilsynskontoret informasjonsmøte med de involverte beboerne. Representanter fra kommunens byggesaksavdeling eller VA-virksomhet deltar ofte også. Her gir vi vår vurdering av avløpssituasjonen i området, mulige løsninger og veier videre. Tilsynskontoret holder tett dialog med de involverte underveis i prosessen, som kan vare i flere år.

GVDs dovett-kampanje

Tilsynskontoret har sammen med kommunene i Godt Vann-samarbeidet gjennomført en felles dovett-kampanje og etablert nettstedet www.doguiden.no. Formålet er å redusere mengden avløpssjøppel både i private avløpsanlegg og kommunale ledninger og pumpestasjoner. Film med oppsummering av resultatene fra kampanjen er publisert på Youtube med tittel *GVD Dokampanje oppsummering*.

Nettsider

Tilsynskontorets nettsider oppdateres fortløpende, og har informasjon om blant annet etablering av nye avløpsanlegg, slamtømmeordningen, tilsynsordningen og privat drikkevann. Nettadressen er <http://www.lier.kommune.no/teknisk-og-eiendom/tilsyn-smaa-avlopsanlegg/>

Infoskriv til anleggseierne

Sammen med faktura for tilsynsgebyr får alle anleggseiere hvert år et infoskriv. I 2017 oppfordret vi til å bruke do-vett og hvordan eier kan sikre at anlegget er tilgjengelig for slamtømming, service og tilsynsbesøk (vedlegg 3).

Det ligger også en rekke andre informasjonsbrosjyrer på Tilsynskontoret nettsider, og de sendes til anleggseier ved behov. Brosjyrene er ofte laget av Norsk Vann eller andre kompetansesentre, og deretter tilpasset til vårt område.

Politiske saker

Tilsynskontoret fikk høsten 2017 likelydende politiske vedtak i sak om gebyrregulativ og prislister for 2018. Årsrapporten for 2016 ble også lagt fram som melding / orienteringssak.

Tilsynskontoret ønsker generelt å være tilstede på politiske møter for å få høre de kommentarene som måtte komme og kunne svare på eventuelle spørsmål. Dette avtales med kommunen på forhånd.

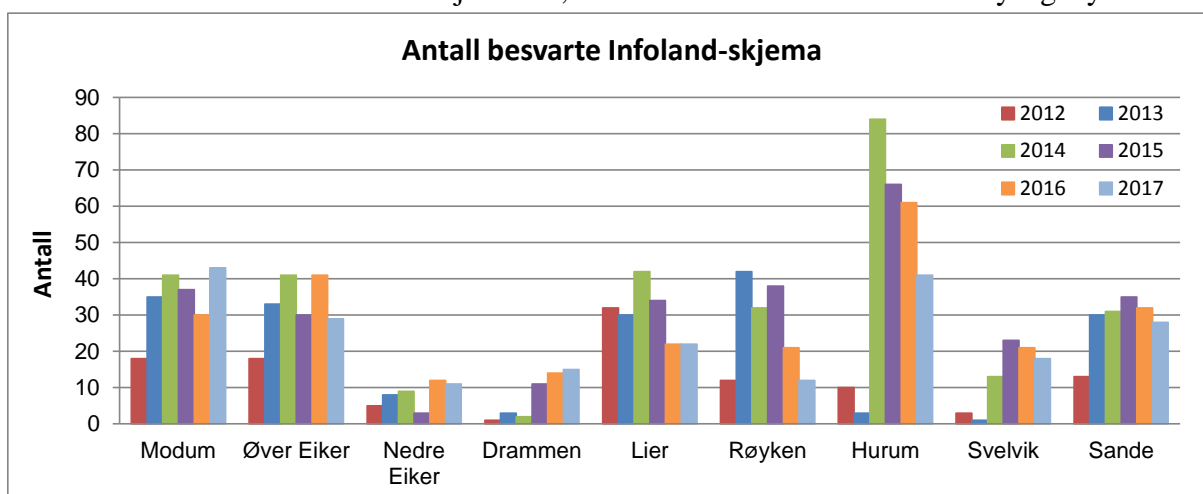
Kontaktutvalget

I Vertskommuneavtalens punkt 6.1 står det om Kontaktutvalget: *Det etableres et kontaktutvalg hvor en kontaktperson i hver kommune er representert. Kontaktutvalget har ikke beslutningskompetanse, men uttalerett i spørsmål av særlig betydning som berører alle kommuner, herunder fastsettelse av budsjett. Kontaktutvalget organiserer selv sitt arbeid.*

Kontaktutvalget hadde møte i april 2017, og det ble behandlet tre saker. I det planlagte møtet i oktober 2017 var det kun gebyrregulativ og prisliste som skulle behandles. Møtet ble avlyst da samarbeidskommunene ikke følte behov for diskusjon rundt dette. Sakslistene og referater ligger tilgjengelig for samarbeidskommunenes ansatte på Tilsynskontorets nettsider og på GVD-samarbeidet sine nettsider.

Infoland

Samarbeidskommunene er fortsatt flinke til å be om opplysninger om små avløpsanlegg til Infoland (figur 10). Infoland er nettportalen som brukes av eiendomsmeglere for å innhente kommunal informasjon ved eiendomssalg. Tilsynskontoret fakturerer ikke samarbeidskommunene for denne tjenesten, vårt arbeid dekkes i stedet av tilsynsgebyret.

Figur 10: Oversikt over besvarte Infoland-skjema.

Andre fagsamlinger

Tilsynskontoret er også bedt om å holde innlegg om vårt arbeid på flere eksterne fagsamlinger (Tabell under). Vi erfarer at slike samlinger også er en god arena for faglig erfaringsutveksling og oppdatering.

Dato	Arrangør	Møte / kurs	Tittel
09.02.2017	Fylkesmannen i Buskerud	Kommunesamling for miljø-, natur- og landbruksforvaltningen	Oppfølging av spredt avløp
28.03.2017	Sogn og Fjordane fylkeskommune	Seminar om praktisk oppfølging av vassforskrifta	Interkommunalt samarbeid om tilsyn og lokal forskrift
07.11.2017	SINTEF	Workshop - Styrking av teknisk godkjeningsordning for minirensanlegg	Resultater fra prøvetaking av minirensanlegg i Drammensregionen
20.11.2017	Norsk Vannforening	Fagtreff: Opprydding i spredt avløp, hvor står vi nå?	Tilsyn på avløpsanlegg i spredt bebyggelse

7 Deltagelse i GVD-prosjekter

På forespørsel fra GVD-samarbeidet har Tilsynskontorets personell deltatt i følgende prosjekter og arbeidsgrupper i GVD-samarbeidet:

Lokal forskrift om industripåslipp til kommunalt avløpsnett

Ureglementerte påslipp av olje-, fettholdig eller industrielt avløpsvann fører tidvis til driftsproblemer ved de kommunale avløpsanleggene. Oppfølging og tilsyn av industripåslippene i GVD-kommunene har ofte vært mangelfull og ikke tilfredsstillende forventningene i forurensningsforskriften og hos nasjonale myndigheter. Dette fører til vaktutrykninger, ekstraarbeid og utgifter for de kommunale avløpsanleggene og i verste fall forurensning av vannmiljøet.

Forurensningsloven og forurensningsforskriften gir kommunen hjemmel til å utarbeide lokal forskrift som skal ligge til grunn for oppfølging av utslipp. Forskriften skal sikre at avløpsnett og renseanlegg kan driftes på en sikker måte, slik at utslippene reduseres og kostnadene fordeles riktig. Den utarbeidede forskriften har vært på høring i 2017, og GVD arrangerte to høringsmøter. Deretter er den revidert og ytterligere kvalitetssikret, og den er nå klar for politisk behandling i hver av samarbeidskommunene.

Slamhåndtering

GVD-kommunene har siden 2012 hatt kontrakt med Lindum AS (7 kommuner) og Lindum Oredalen AS (2 kommuner) på transport, behandling og avsetning av avløpslam fra regionens avløpsrenseanlegg. Kommunene Nedre Eiker, Sande og Drammen, samt Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen har inngått en tilleggsavtale med Lindum AS på mottak av septikslam fra septiktanker og lignende. Kontraktene løper til 01.07.2018.

I løpet av 2017 er det gjennomført ny anskaffelsesprosess, hvor representant fra Tilsynskontoret har deltatt i GVDs prosjektgruppe. Konsulentselskapet WSP bistod i arbeidet, og det ble gjennomført markedsanalyse og anskaffelse med forhandling. Det var to aktører som ga tilbud, og Lindum AS fikk de nye kontraktene. Nye kontrakter var på plass tidlig på høsten 2017, i tråd med prosjektgruppens ambisjoner.

Revisjon av bestemmelser om tilknytning til kommunalt avløpsnett

En arbeidsgruppe i GVD-samarbeidet har dokumentert normalkostnad for separat avløpsanlegg sammenliknet med tilknytning til kommunalt avløpsnett. Kostnadene er relativt høye for begge alternativer, men nåværende praksis er at anleggsbidraget for boligeiendommer som skal tilknyttes kommunalt avløpsnett begrenses til 2G (grunnbeløpet i folketrygden).

Arbeidsgruppen har laget utkast til en politisk sak for å heve grensen for anleggsbidraget, men GVD-kommunene har ikke besluttet å fremme denne saken for politisk behandling.

8 Økonomi

Tilsynskontoret er 100% gebyrfinansiert. Det føres separate selvkostregnskap for:

- slamtømming (finansiert av slamtømmegebyret) – prosjekt 0100
- tilsyn (finansiert av tilsynsgebyret) – prosjekt 0101
- behandling av søknad om utslippstillatelser (finansiert av eget gebyr) – prosjekt 0102

Oversikt over kommunevise regnskap og budsjett finnes i vedlegg 4.

For å gjøre tabellene oversiktlige, er kontogruppene slått sammen:

- 10xx er lønn, pensjonsinnskudd og arbeidsgiveravgift, dvs. kostnader for tidsbruk hos Tilsynskontorets personell.
- 11xx er forbruksmateriell som f.eks. porto, telefon, reisekostnader, kontormateriell, vaksiner, bevertning og informasjonsmateriell
- 12xx er større utstyr og tjenestekjøp som f.eks. konsulenttjenester til utvikling av datasystemer, inventar og datautstyr.
- 13xx er tjenestekjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon, dvs. utgifter til slamtømmefirmaene, septikmottakene og analyse av vannprøver.

Slamtømming (finansiert av slamtømmegebyret) – prosjekt 0100

Vi forventer at tidsbruken på å administrere slamtømmeordningen i 2018 holder seg noenlunde på samme nivå som i 2017. Vi har imidlertid budsjettert med ekstra lønnsmidler og eventuell konsulentbistand til gjennomføring av ny anbudskonkurranse for slamtømming, da eksisterende avtaler løper ut 2018. Utgiftene til tømmefirmaene og septikmottakene framkommer under posten tjenestekjøp.

Vi forventer endringer i prisen for slamtømming fra 2019 som følge av anbudskonkurranse.

0100 SLAMTØMMING	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik	Avvik %	Budsjett 2018
10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	549 314	1 378 000	-828 686	-60 %	970 000
11XX Forbruksmateriell	23 272	25 000	-1 728	-7 %	29 000
12XX Større utstyr og tjenestekjøp	26 294	20 000	6 294	31 %	28 000
13XX Tjenestekjøp	13 911 996	14 530 000	-618 004	-4 %	14 283 000
1479 Tap på krav	-1 125	-	-1 125	0 %	-
1621 Gebyrinntekter	-	-	-	0 %	-
1650 Årsavgifter	-16 400 926	-15 853 000	-547 926	3 %	-15 887 000
Totalt 0100 SLAMTØMMING	-1 891 174	100 000			-577 000
1950 Bruk av bundne driftsfond	-	-100 000			-
1550 Avsetning bundne driftsfond	1 891 174	-			577 000
Summert	-	-			-

Tilsyn (finansiert av tilsynsgebyret) – prosjekt 0101

I 2017 unnlot vi å fakturere tilsynsgebyr i Modum, Øvre Eiker, Lier og Sande på grunn av opparbeidede overskudd i selvkostregnskapet. Gebyrinntektene var derfor vesentlig lavere enn budsjettet.

Det er brukt noe mindre enn budsjettet på tjenestekjøp i 2017, dette er for det meste utgifter til laboratoriets analyser av prøver fra minirensanlegg og gråvannsanlegg.

0101 TILSYN	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik	Avvik %	Budsjett 2018
10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	2 202 478	1 985 000	-145 945	-7 %	2 260 000
11XX Forbruksmateriell	146 865	206 000	148 766	139 %	177 000
12XX Større utstyr og tjenestekjøp	72 593	203 000	-47 246	-27 %	126 000
13XX Tjenestekjøp	1 144 805	1 501 000	-333 269	-34 %	1 237 000
1479 Tap på krav	-375	-	937	0 %	-
1621 Gebyrinntekter	-1 304 548	-3 895 000	10 125	0 %	-3 950 000
Totalt 0101 TILSYN	2 261 818	-			-150 000

1950 Bruk av bundne driftsfond	-2 261 818	-			-
1550 Avsetning bundne driftsfond	-	-			150 000
Summert	-	-			-

Behandling av søknad om utslippstillatelse (finansiert av eget gebyr) – prosjekt 0102

Selvkostregnskapet for behandling av søknad om utslippstillatelse har gått noe i underskudd. Det er kommet inn noe færre søknader enn forventet, men enkelte av søknadene har vært spesielt arbeidskrevende. Underskuddet dekkes av oppsparte fond.

Forbruksmateriell og tjenestekjøp er befaringer og utgifter ved prøvetaking ved vurdering av resipientkapasitet. Posten 1770 Refusjoner fra andre i regnskapet er inntekter på oppdrag utført for enkelte av samarbeidskommunene, hvor Tilsynskontoret har utført oppfølging av enkelte industripåslipp og behandlet søknad om avløpsanlegg som betjener over 50 personer (Forurensningsforskriftens kapittel 13). I tillegg har Tilsynskontoret bidratt i GVD-samarbeidets arbeidsgrupper om myndighetsutøvelse innen VA og industripåslipp.

0102 SØKNADER	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik	Avvik %	Budsjett 2018
10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	602 613	656 000	-53 387	-8 %	634 000
11XX Forbruksmateriell	26 877	20 000	6 877	34 %	29 000
12XX Større utstyr og tjenestekjøp	60 767	8 100	52 667	650 %	64 000
13XX Tjenestekjøp	-	1 900	-1 900	-100 %	-
1620 Annet avgiftsfritt salg	-	-	-	0 %	-
1621 Gebyrinntekter	-494 351	-644 000	149 649	-23 %	-583 000
1770 Refusjoner fra andre	-73 531	-	-73 531	0 %	-
Totalt 0102 SØKNADER	122 374	42 000			144 000

1950 Bruk av bundne driftsfond	-122 374	-42 000			-144 000
1550 Avsetning bundne driftsfond	-	-			-
Summert	-	-			-

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Oversikt over fond

Det er fortsatt stort sett overskuddsfond for tilsynsregnskapene. Regnskapene for slamtømming er mer variable. Se kommentarene til regnskapet for ytterligere forklaringer. Fondsavsetningene føres med motsatt fortegn av det man gjør i regnskapet.

Fond		Akkumulert 2010-2012	Avsatt/bruk fond 2013	Avsatt/bruk fond 2014	Avsatt/bruk fond 2015	Avsatt/bruk fond 2016	Avsatt/bruk fond 2017	Totalt
5151	MODUM KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-1 399 421	-672 522	-635 726	508 183	-81 061	702 448	-1 578 099
5152	ØVRE EIKER KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-1 129 397	-515 057	-548 470	440 684	-130 334	533 159	-1 349 415
5153	NEDRE EIKER KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-225 275	-18 374	-23 047	174 426	61 187	51 055	19 972
5154	DRAMMEN KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-295 923	-117 829	-123 449	230 096	21 499	38 613	-246 993
5155	LIER KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-1 524 014	-415 621	-386 462	519 902	-43 589	556 298	-1 293 486
5156	RØYKEN KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-515 049	-338 687	-213 804	360 730	48 651	63 085	-595 074
5157	HURUM KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-458 623	-320 664	-195 248	438 438	59 205	19 157	-457 735
5158	SVELVIK KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-258 481	-109 191	-85 480	193 886	69 561	44 841	-144 864
5159	SANDE KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-644 582	-195 215	-338 716	322 691	266	375 534	-480 022
5341	MODUM KOMMUNE - SLAMTØMMING	-56 251	-88 941	268 165	-47 641	-622 079	-413 635	-960 382
5342	ØVRE EIKER KOMMUNE - SLAMTØMMING	-351 344	27 418	230 035	17 856	99 165	-97 844	-74 714
5343	NEDRE EIKER KOMMUNE - SLAMTØMMING	-15 043	28 031	75 801	-73 209	36 333	-24 068	27 845
5344	DRAMMEN KOMMUNE - SLAMTØMMING	268 977	-275 420	81 396	-18 102	-196 187	-158 289	-297 625
5345	LIER KOMMUNE - SLAMTØMMING	422 741	-1 139 024	663 894	-454 606	-155 224	-675 543	-1 337 762
5346	RØYKEN KOMMUNE - SLAMTØMMING	604 732	-148 186	427 255	111 331	-104 509	-158 650	731 973
5347	HURUM KOMMUNE - SLAMTØMMING	699 209	-242 533	368 972	167 476	-68 008	-77 540	847 576
5348	SVELVIK KOMMUNE - SLAMTØMMING	-10 125	34 008	59 099	40 607	4 101	-63 694	63 996
5349	SANDE KOMMUNE - SLAMTØMMING	-913 852	118 183	-88 765	-253 746	-258 366	-221 910	-1 618 456
Sum		-5 801 721	-4 389 624	-464 550	2 679 002	-1 259 389	493 017	-8 743 265

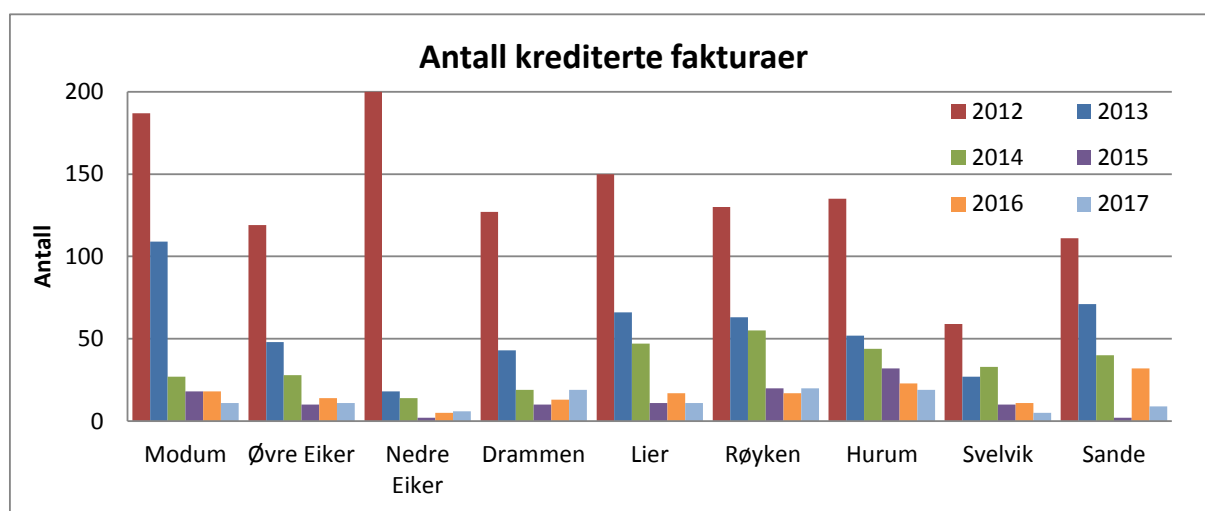
Vi har til nå hatt like gebyrsatser for alle samarbeidskommunene. Etter ønske fra samarbeidskommunene har vi likevel ført separate selvkostregnskap for hver kommune, for å kunne følge med hvorvidt kostnadsnivået over tid utvikler seg ulikt. Vi ser at kostandene for slamtømming har vært noe høyere i Røyken og Hurum enn i de andre kommunene, både på grunn av høyere enhetspriser fra slamtømmefirmaet og fordi kommunens septikmottak her mottar mer slam per tømte anlegg.

Gebyratsene for slamtømming i 2016 og 2017 ble oppjustert i alle samarbeidskommunene for å redusere underskuddet i Røyken og Hurum. Vi ser at dette har hatt ønsket effekt, men konsekvensen har også vært at enkelte av de andre kommunene har opparbeidet seg større overskuddsfond. Siden nye Asker kommune planlegger å utføre denne oppgaven i egen regi, må Tilsynskontoret ha en dialog med nye Asker om hvordan resten av underskuddet skal håndteres.

Sande kommune har et stort overskuddsfond for slamtømming som Tilsynskontoret overtok fra Sande da oppgaven ble overført i 2012. Dette fondet er nå så gammelt at pengene vil tilbakebetales til anleggseierne i form av fradrag på faktura for slamtømming. Dette er i tråd med selvkostregelverket.

Fakturering og strategi for gebyrberegninger

Regulativet ligger på nettsidene. Antall feilfaktureringer og kreditnotaer er fortsatt på et lavt nivå. Feilfaktureringene kan for eksempel skyldes eierskifte hvor det ikke er gitt beskjed til tilsynskontoret, eller at tømmefirmaet har tømt på feil eiendom fordi det mangler husnummer. Det høyere antallet feilfaktureringer de første årene skyldes dårligere datagrunnlag i anleggsregisteret ved oppstart av tømmeordningen (figur 11).

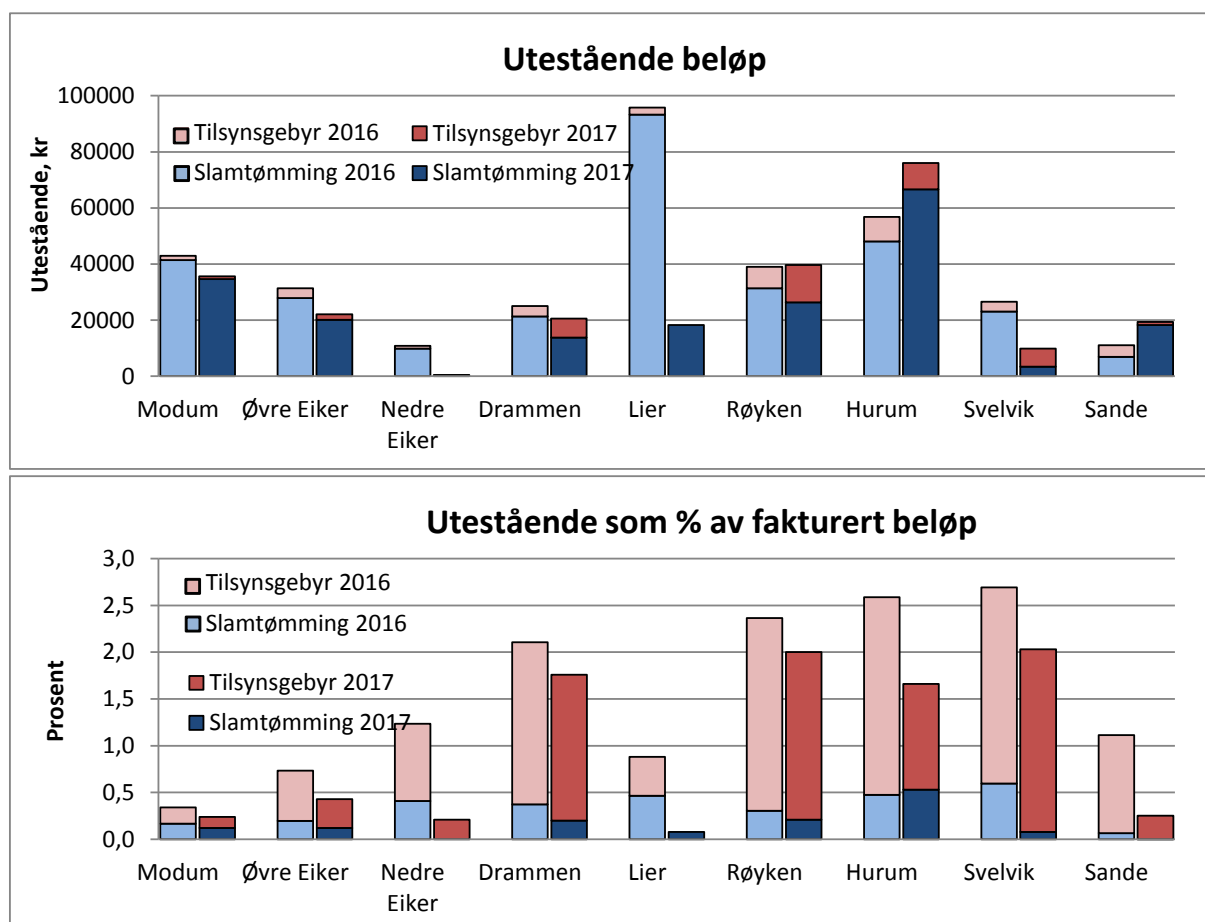

Figur 11: Antall krediterte fakturaer

Innfordring av ubetalte fakturaer)

Kemneren i Lier sender ut purringer på ubetalte fakturaer, og gjør innfordring av tilsynskontorets fakturaer for Modum, Øvre Eiker, Nedre Eiker og Lier. Kemneren i Drammensregionen gjør innfordring for kommunene Drammen, Røyken, Hurum, Sande og Svelvik.

Gebyret for slamtømming har pant i eiendom (legalpant) etter panteloven § 6-1, jf. forurensningsloven § 34, 5. ledd. Gebyr for tilsyn og behandling av søknad om utslippstillatelse er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. lokal forskrift og forurensningsloven § 52a, 2. ledd. Gebyret for slamtømming er derfor noe enklere å innfordre, og dette ses ved at en mindre prosentandel av gebyret for slamtømming er utestående sammenliknet med tilsynsgebyret (figur 12). Tilsynskontoret er meget godt fornøyd med kemnerkontorenes arbeid.

Figur 12: Oversikt over utestående beløp hvor Kemneren har startet innfordring. Øverst er kronebeløp oppgitt, nederst er utestående som prosentandel av totalt fakturert beløp. For hver av kommunene angir første søyle (i bleke farger) tall for 2016, mens siste søyle (i klare farger) angir tall for 2017.

9 Bemanning og arbeidsmiljø

I 2017 har Tilsynskontoret hatt samme bemanning som tidligere.

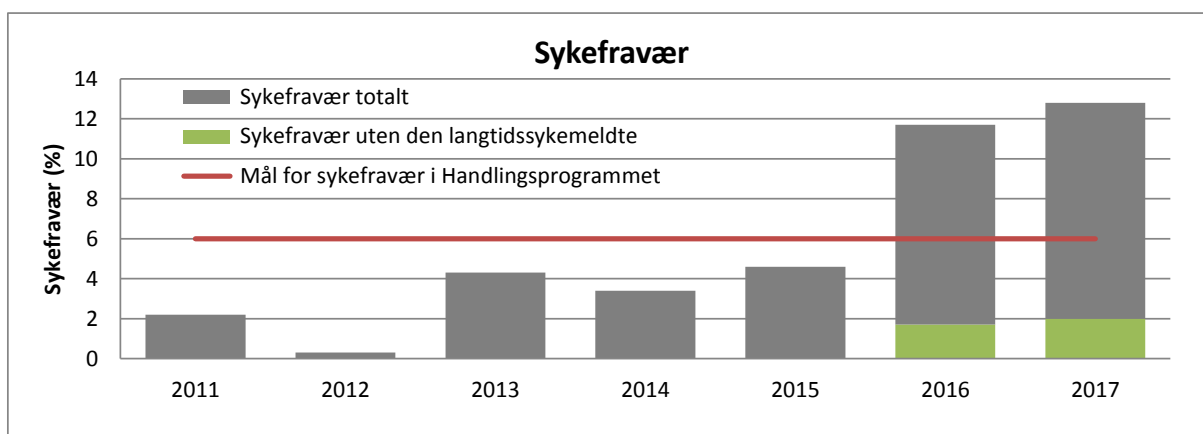
- Maya Lillemoen: Konsulent, hovedansvar for anleggsregisteret og drift av slamtømmeordningen.
- Ina Rasmussen: Avdelingsingeniør, hovedansvar for Hurum, Røyken og Svelvik.
- Trygve Fossum: Avdelingsingeniør, hovedansvar for Modum og Øvre Eiker.
- Anders Surlien: Avdelingsingeniør, hovedansvar for Drammen, Lier, Nedre Eiker og Sande.
- Nina Alstad Rukke: Fagansvarlig, fagansvarlig for tilsynskontoret

I tillegg hadde Sunniva Ygre Fines sommerjobb med prøvetaking av minirensanlegg og gråvansanlegg. Sunniva arbeider nå med sin masteroppgave ved NMBU (Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet). I oppgaven bruker hun Tilsynskontorets data fra tilsyn og prøvetaking av minirensanlegg, og Tilsynskontoret er medveiledere på oppgaven.

Tilsynskontoret er representert i LMU (lokalt medbestemmelsesutvalg). De ansatte ved Tilsynet deltar også i Lier kommunes medarbeiderundersøkelse.

I 2016 og 2017 har én av de ansatte vært langtidssykemeldt. Vedkommende er så mye på jobb som situasjonen tillater. For de resterende fire ansatte har sykefraværet vært lavt også i 2017 (figur 13).

Handlingsprogrammet vedtatt av kommunestyret i Lier har som mål at sykefraværet skal reduseres til 6 %. Hvis man ser bort fra den ene som har vært langtidssykemeldt, oppnås dette målet med god margin.

Figur 13: Oversikt over sykefravær.

Vedlegg 1: Status for oppryddingsplaner

Oversikten viser områder hvor det er startet opprydding, gjort vurderinger eller trengs avklaringer om hvorvidt det skal føres fram kommunale eller private felles avløpsledninger. Dette er en statusoversikt og den er ikke fullstendig.

Modum kommune	
Jelstadveien	Ferdig. Det er etablert felles grendeanlegg for åtte hus, fordi det ble bygget tre nye hus i området. Prosessen er fulgt opp av Tilsynskontoret.
Sponevika / Heggen kirke / Vikersundbakken	Delvis tilrettelagt for kommunal tilknytning. Tilsynskontoret har fått mange henvendelser om dårlige løsninger i området. Kommunen har tidligere meddelt at de planla å etablere pumpestasjon i 2016, med tilknytninger til kommunalt nett i 2017. Arbeidet er ennå ikke startet. Modum kommune må følge opp dette.
Skinstadveien	Her er det startet anleggsarbeider for et nytt boligfelt. Modum kommune er i dialog med utbygger for å få tilrettelagt for tilknytning av eksisterende boliger i området.
Stubberudveien	Modum kommune jobber med å få tilknyttet eiendommene kommunalt nett, ifølge Modum kommune er det utfordringer med de private avløpsledningene i området, kapasitet er ok, men eier vil at kommunen skal overta ledningene. Ledningen er ikke bygd i henhold til kommunal standard. Eiendommene i Stubberudveien har også privat vann.

Øvre Eiker kommune	
Gommerud	Kommunen har forlenget sitt avløpsnett inn i området. Flere eiendommer har dermed fått mulighet til å tilknytte seg via felles private avløpsledninger, mens øvre del antagelig må oppgradere egne avløpsanlegg. Følges opp av kommunen og Tilsynskontoret i fellesskap.
Horgen - Lerberg	Kommunen holder på å føre fram avløpsledninger slik at flere kan tilknyttes kommunalt avløpsnett. Følges opp av kommunen.
Stevning / Grindaveien	Kommunen har ført fram avløpsledninger, og de fleste i området har tilknyttet seg kommunalt avløpsnett.
Tollamoen	Kommunen holder på å føre fram avløpsledninger slik at flere kan tilknyttes kommunalt avløpsnett. Kommunen ønsker også at beboerne organiserer seg i et samarbeid. Følges opp av kommunen.

Nedre Eiker kommune	
Horgen	Kommunen fører fram avløpsledninger til området. I deler av området planlegges trykkavløp med kommunale pumpestasjoner. Følges opp av kommunen.
Ytterkollen / Narverud	Kommunen fører fram avløpsledninger etappevis på strekningen Ryggkollen – Drammen grense. Total 50 boliger eller næringsseiendommer skal tilknyttes.
Hagatjern	Glitrevannverket legger ny vannledning, og kommunen legger ved avløpsledning så dette er klart til eventuelt senere tilknytning. Framdrift for tilknytning er ikke avklart. Mange hytter brukes som boliger i dag, og området har en del dårlige anlegg samtidig som Hagatjern er en sårbar resipient med sterke brukerinteresser til bading og friluftsliv.
Kalkveien	Utbyggingsplaner i området kan tilrettelegge for tilknytning til kommunalt avløpsnett. Usikker framdrift.

Drammen kommune	
<p>Drammen kommune har etablert et prosjekt som skal utrede framtidig avløpsløsninger for flere relativt tettbygde områder med små avløpsanlegg. Tilsynskontoret deltar i prosjektgruppa. Prosjektet skal gi beslutningsgrunnlag for en politisk avklaring av bl.a. kost/nytte, samfunnsøkonomi og virkemiddelbruk i avveiningen mellom utvidelse av kommunalt avløpsnett kontra opprydding i små avløpsanlegg. I fase to av prosjektet skal det gjøres konkrete vurderinger for områdene Andorsrud, Svelvikveien, Fjellsveien, med flere.</p>	
Andorsrud	Flere naboklager
Fjellsveien	Flere naboklager og for en del eiendommer vanskelig å finne egnede steder å disponere rensed avløpsvann lokalt.
Mæhlen	For en del eiendommer er det vanskelig å finne egnede steder å disponere rensed avløpsvann lokalt. I tillegg er det behov for rehabilitering av vannledningen i området, og kommunen vurderer å føre fram avløpsledning samtidig.
Svelvikveien	Politisk vedtak på at det skal føres fram kommunalt avløp langs Svelvikveien til grensa til Svelvik.
Eikerdelet	Glitrevannverket skal føre fram vannledning fra Nedre Eiker til Konnerud.

Lier kommune	
Rinen	Tilsynskontoret har varslet pålegg om utbedring av seks enkelthusanlegg. Enkelthus som ligger for langt unna til å pålegges kommunalt avløp som skal føres fram langs Gunnerudveien og Vestsidveien. Flere vil likevel tilknyttes kommunalt i stedet for å ha eget anlegg. Følges opp av Tilsynskontoret.
Tronstad	Kommunen / VIVA fører bygger kommunalt renselanlegg på Tronstad og tilknytter ca. 35 bolighus. Området har kommunalt vann fra før. Følges opp av VIVA.
Kanada / Solberg / Gunnerudveien	Kommunen / VIVA fører nå fram vann- og avløpsledninger til området med ca. 80 bolighus. Påvist dårlig vannkvalitet i området. Følges opp av VIVA.
Engersand	Kommunen / VIVA etablerer pumpestasjon og gjennomfører sanering og tilknytning av eksisterende bebyggelse i forbindelse med utbyggingen på Engersand. Ca. 15 boliger som i dag har små avløpsanlegg skal tilknyttes. Følges opp av VIVA.
Vestsidveien fra Sjøstad til Delekant	Glitrevannverket skal føre fram vannledning, og kommunen legger samtidig avløpsledninger i samme grøfter. Kommunal saneringsplan som følges opp av VIVA.
Bøveien, nedre del	Her har flere eldre eiendommer tilknyttet seg kommunalt avløpsnett ved det nye boligfeltet på Ekeberg. Det gjenstår ennå noen eiendommer som kan tilknyttes. Følges opp av VIVA.
Poverudbyen	Kommunen / VIVA skal føre fram vann- og avløpsledninger til området med ca. 40 bolighus. Området drenerer til Holsfjorden, som er drikkevannskilde. Gjennomføring planlagt i 2020. Følges opp av VIVA.
Baneveien / Langgata m.fl.	Husklynge hvor Tilsynskontoret ønsker at kommunen / VIVA skal bygge grendeanlegg. Et av flere lignende innspill til VIVAs Hovedplan avløp, avventer tilbakemelding.
Wamsvingen	I forbindelse med utfylling og utbedring av veien, tilknyttes industriområdet i Wamsvingen til kommunalt avløpsnett.

Røyken kommune	
Skiveien / Klemmetsrudveien / Hurumveien / Hotvetveien	20 eiendommer har fått pålegg om oppgradering. De fleste har allerede fått ny utslippstillatelse. Fristen er 01.05.2018. Følges opp av Tilsynskontoret.
Høvikvollen	I forbindelse med at kommunene skal etablere nytt servicebygg på badeplassen har hyttevellingene i området organisert seg for å se på mulighetene for kommunal tilknytning. VIVA tilbyr å være med på prosjektet med kr 1.000.000 under forutsetning av at alle hyttene i området er med. Stiftelsesmøte for avløpslaget blir avholdt 20. mars 2018. VIVA og Tilsynskontoret følger opp fortløpende.
Guttersrud / Muserud	Kommunen / VIVA fører fram avløpsledninger til området. Ca. 15 boliger skal tilknyttes. Følges opp av VIVA.
Sandsbakken / Busebakken / Bjørkeløkka / Hernestangen N.	Det er avholdt flere møter mellom private initiativtakere i området og kommunen / VIVA. Man har et felles ønske om å tilknytte området til kommunalt avløpsnett i stedet for å etablere flere private grendeanlegg. Dette alternativet er nå under utredning hos VIVA. Eierne framstår som godt organisert. Følges opp av Tilsynskontoret og VIVA i fellesskap.
Kinnartangen	Kommunen / VIVA etablerer pumpestasjon og fører fram avløpsledninger til området. Ca. 60 hytter skal tilknyttes. Gjennomføring i 2020. Følges opp av VIVA.

Hurum kommune	
Rødtangen	Flere hytteforeninger ønsker tilknytning til kommunalt avløpsnett. Kommunen / VIVA utreder løsning for renseanlegg på Rødtangen i 2018. Følges opp av VIVA.
Aasskogen	Privat ledningsanlegg utbygd i flere etapper. Sendt pålegg om tilknytning til dette. VIVA tar over oppfølgingen av pålegget.
Knattvollen	Sendt varsel om pålegg om å etablere felles renseanlegg. Man avventer nå VIVAs utredning for renseanlegg på Rødtangen, siden det er ønskelig at området tilknyttes kommunalt renseanlegg via sjøledning. Følges opp av VIVA.
Selvikskogen	Tilsynskontoret har informert på årsmøte til Selvigen Vel i to år. Ca. 100 hytter. Skal etablere felles avløpsnett for hyttefeltet. Det er etablert en arbeidsgruppe som vurderer eget renseanlegg opp mot tilknytning til kommunalt avløpsnett via sjøledning. Arbeidsgruppen ønsker kommunal tilknytning for avløpet, men det er ikke kapasitet på Bokerøya renseanlegg. Arbeidet har stoppet opp i påvente av VIVAs utredning om renseanlegg.
Storsand / Strandskogen	Eldre hyttefelt som ønsker tilknytning til kommunal avløpsledning i området. VIVA og Tilsynskontoret følger opp i fellesskap.
Røedstøa	Tilsynskontoret har informert på hytteforeningens årsmøte i to år. Må etablere felles avløpsnett for tilknytning til kommunalt avløpsnett. Følges opp av VIVA.

Svelvik kommune	
Slettaveien	Ferdig. 6 eiendommer er nå tilknyttet kommunalt avløp. Svelvik kommune har fulgt opp dette prosjektet.
Krokåsen	Tilrettelagt for tilknytning til kommunalt avløpsnett, men enkelte eiendommer har ikke tilknyttet seg selv om de har innlagt vann. Tilsynskontoret har bidratt med befaringer sommer 2016, Svelvik kommune må følge opp disse i forhold til tilknytning.
Baskomti / Kjelleråsen	Tilrettelagt for tilknytning til kommunalt avløpsnett, men enkelte eiendommer har ikke tilknyttet seg selv om de har innlagt vann. Tilsynskontoret har bidratt med befaringer sommer 2016, Svelvik kommune må følge opp disse i forhold til tilknytning.
Skytterveien / Seterveien	Andelslag har prosjektert og ønsker ledningsforlengelse med tilknytning til kommunalt avløpsnett. Svelvik kommune må følge opp disse.
Bjørnebråtan	Tilrettelagt for tilknytning til kommunalt avløpsnett. Noen har tilknyttet seg og Svelvik kommune følger opp de som gjenstår.
Knem	Åtte bolighus vurderes tilknyttet kommunalt avløpsnett etter initiativ fra en grunneier. Svelvik kommune må følge opp disse.

Sande kommune	
Apalløkka / Gamle Bekkevei	Kommunen har etablert avløpspumpestasjon og tilrettelagt for tilknytning. Apalløkka sør fikk byggetillatelse for den private delen av anlegget årsskiftet 16/17. Oppstart vår 2017, ferdigstillelse vår 2018. Noen få eksisterende hytter / boliger i Gamle Bekkevei er ikke påkoblet. Disse får pålegg.
Gyltesø	Ferdig. Kommunen har i samarbeid med Gyltesø Vann og Avløpslag SA tilrettelagt for tilknytning til kommunalt VA-anlegg. Ca. 70 nye abonnenter.
Leina / Hovsmyra	Kommunen har i samarbeid med Leina og Hovsmyra Vann og Avløpslag SA tilrettelagt for tilknytning. De fleste er tilknyttet, ca. 40 nye abonnenter. Hovsmyra med underkant av 10 hytter fikk byggetillatelse for anlegget ved årsskiftet 16/17. Anleggsarbeidene utført, avventer ferdigmeldinger.
Lyngstadveien	Utvidelse av kommunalt avløpsnett. Anleggsarbeider ferdigstilt og boligene som ikke er tilknyttet (5 stk.) har fått pålegg.
Vebergveien	Kommunen har tilrettelagt for tilknytning til avløp. Alle eierne har søkt og fått tillatelse til tilknytning. Jobben skal utføres av en og samme entreprenør. En utfordrende vinter har ført til noen forsinkelser.
Grønsandkleiva	Kommunen har tilrettelagt for tilknytning til kommunalt avløpsnett for nedre del av Grønsandkleiva. Alle utenom to boliger er nå tilknyttet. Kommunen har dialog med disse for å se på løsninger.
Bjørgehaugen	I 2017 ble det ferdigstilt kommunalt avløpsanlegg. Boliger og gårdsbruk i området er nå tilknyttet kommunalt nett. Et par eiendommer må pålegges tilknytning hvis ikke det skjer noe innen kort tid.
Østsideveien (Bjerkøya nord)	Etablering av nytt VA-anlegg opp første del av Østsideveien. VA-plan er utarbeidet og byggetillatelse foreligger, men en kald og snørik vinter har ført til forsinkelser. Hus- og hytteeiere har fått informasjon om utsatt oppstart av anleggsarbeidene til høsten 2018.

Killingholmen	Killingholmen Vann- og Avløpslag SA har etablert privat avløpsanlegg med tilknytning til kommunalt avløpsnett. Anleggsarbeidene er ferdigstilt og de fleste hytteeierne har tatt tilknytningene i bruk.
Øvre og Nedre Nordåsen	Tilrettelegging for tilknytning til kommunalt VA-anlegg ferdigstilles mars 2018. Hytteforening Nordåsen Vel jobber parallelt med kommunen og forventer ferdigstilling av privat ledningsnett før sommeren 2018.
Mørkassel (vest)	Kommunalt VA-anlegg som etableres her kan på sikt videreføres som en tilrettelegging for hyttene på Mørkassel (vest). Hvis positivt engasjement fra hytteeierne, kan kommunalt tilknytningspunkt ferdigstilles i 2019.
Vehagen/Holmsåsen	Nytt kommunalt avløpsanlegg fra Holmsåsen Camping til Vehagen er satt i drift. Den private delen er nå tilknyttet kommunalt nett, 26 nye avløpsabonnenter. Tilretteleggingen gjør at bolig/hytteeiendommer på Holmsåsen også kan tilknyttes kommunalt avløpsanlegg.
Saksrudveien/ Gamleveien	Gitt byggetillatelse for kommunal tilrettelegging for eiendommene i Saksrudveien/ første del av Gamleveien, mål om oppstart våren 2018.
Skjervik/ Øgarden	Planlegging av kommunalt hovedledningsnett for VA og kartlegging av eksisterende private VA-løsninger er i gang. Prosjektet gjennomføres i etapper. Første etappe planlegges oppstart utførelse høsten 2018.
Sandoveien	Byggetillatelse til etablering av kommunalt avløpsanlegg i 2017, oppstart av anleggsarbeidene i starten av 2018. Boligeiere i området har gått sammen om å byggemelde en helhetlig VA-plan og har som mål om å tilknytte sine boliger/gårdsbruk til kommunalt nett i løpet av våren.
Flatåsen m. fl.	VA-planer foreligger for Flatåsen, Flatåskleiva, Krokenveien, Bergtunveien og Engnesveien, men det gjenstår en del planlegging/tilrettelegging før hytter/boliger kan tilknyttes kommunalt VA-anlegg. Det ble i juli 2017 sendt ut orienteringsbrev om tilknytningsplikt til kommunalt vann- og avløpsanlegg til alle hus- og hytteeiere i området. Det ble samtidig gitt oppfordringer om å snakke med naboer, vei- eller hytteforening for å se om det er mulig med fellesløsninger/ helhetlig VA-planer. I løpet av 2018 vil det bli avholdt to orienteringsmøter, ett for huseierne og ett for hytteeierne.
Hagadalen	Helhetlig avløpsplan for området er utarbeidet. Oppstart våren 2018 med ferdigstilling før sommeren. Dette som en tilrettelegging for sanering av private avløpsanlegg.
Breivollveien	Det skal bygges nye boliger i Breivollveien. I den forbindelse skal det fremføres vann og avløp til området. Byggetillatelse foreligger og mål om ferdigstilling første halvdel 2018. Dette bli samtidig en tilrettelegging for at eksisterende boligbebyggelse i Breivollveien kan tilknyttes kommunalt avløpsanlegg.
Hanekleiva	Ledningsnett for vann og avløp etableres i disse dager frem til nytt næringsområdet. Dette blir samtidig en tilrettelegging for tilknytning til kommunal vannforsyning og kommunalt avløpsanlegg for eksisterende boligbebyggelse i området.

Sliter din kommune med å innfri tilsynsmyndighetens rolle med små avløpsanlegg?

Tilsynskontoret i Drammensregionen- eksempel til inspirasjon for andre

Av Gjertrud Eid, Norsk Vann

Norsk Vann har det siste året gjennomført 11 tilsynskurs over hele landet, med til sammen ca. 260 deltagere. Tilbakemeldingen fra kursdeltagerne er entydig: Å være forurensningsmyndighet for mindre avløpsanlegg i kommunene er en utfordring større enn de fleste kan hankes med. Vi har et godt råd til alle dere som er i denne situasjonen: Les denne artikkelen og se om det er inspirasjon å finne fra tilsynskontoret i Drammensregionen!

Små anlegg, store utfordringer

Utfordringsbildet kursdeltagerne beskriver, handler om at denne myndighetsrollen krever langvarig og møysommelig arbeid, med høy kompetanse på flere ulike fagfelt. Skal man skrive pålegg som får store økonomiske konsekvenser for innbyggere og miljø, må man ha solid kompetanse om forvaltningsrett og selvfølgelig må den VA-faglige kompetansen være på plass. Det krever forståelse for og tett dialog med en rekke andre fagavdelinger i kommunen, som plan, byggesak, VA-virksomhet, helsetjeneste, kommunelege og landbruk.

Kommunikasjons- og samarbeidsevner må være på topp, da hverdagen består i å kommunisere med innbyggere, prosjekterende- og utførende foretak, samt kollegaer i de ulike fagavdelingene. Politikere og presse har også jevnlig behov for informasjon og veiledning. For innbyggere som må oppgradere anlegg betyr dette store utgifter og utgangspunktet for en samtale kan fort være negativt ladet. Det krever tålmodighet for å veilede vennlige, forståelsesfulle, frustrerte, engstelige og av og til sinte huseiere. Veiledning gjentatte ganger og over flere år må ofte til for å komme i mål.

Huseiere som føler seg urimelig behandlet gjennom kommunens vedtak oppfordres naturligvis til å klage. Trenden er at innbyggerne i økende grad ønsker å prøve sine saker for klageinstansen. Rammen for bruk av kommunens frie skjønn er til dels romslig på dette fagfeltet og i klagesakene blir saksbehandlers faglige

Noen av de ansatte ved Tilsynskontoret i Drammen ute i felt.

vurderinger og bruk av skjønn satt på prøve. En stor prosentandel av kommunene har en person i deltidsstilling på dette fagfeltet. Det blir lite faglig diskusjon av slikt, både i ordinære saker og i vanskelige saker. Tvilen kommer snikende med jevne mellomrom. Holder vedtaket faglig mål? Hva er et rimelig utfall i saken?

Mange kommuner er små og saksbehandler kan ha en relasjon til innbyggerne, som kompliserer bildet. Mindre kommuner betyr også at saksbehandler ofte har andre oppgaver i tillegg, slik at det blir flere fagfelt å holde seg oppdatert på og kamp om hvilke saker man kan bruke tid på. Forurensningssakene blir av mange rapportert å havne nederst på prioriteringslista, til tross for at både forurensningsloven og vannforskriften har klare føringer for kommunens lovpålagte oppgaver her.

Hva kan din kommune gjøre?

Heldigvis er det lys i tunnelen. I Drammensregionen har de nemlig en

løsning, som kommuner andre steder i landet kan la seg inspirere av. Her har de inngått vertskommuneavtale etter kommuneloven § 28 B. Det vil si at tilsynsoppgavene flyttes sidelengs fra administrasjonen i én kommune, til administrasjonen i en annen kommune.

De forholder seg til det enkelte kommunestyret i de forskjellige kommunene. På den måten gir ikke politikerne fra seg makten ved en slik organisering. Det er myndigheten etter kapittel 12 i forurensningsforskriften som er overført til et felles tilsynskontor i Drammensregionen. Det betyr at de forvalter de små avløpsanleggene, med mindre enn 50 personer tilknyttet. De behandler utslippssøknader, gir veiledning til anleggseiere, fører tilsyn med anleggene, administrerer slamtømming og kartlegger forurensning.

De startet opp samarbeidet i 2011 og er til sammen 9 kommuner. Det er Lier kommune som er vertskommune. Her har de hele 5 fagpersoner ansatt, som har ca. 10 000 avløpsanlegg som

sitt arbeidsfelt. De har klart å skape et godt fagmiljø og har jobbet målbevisst hele tiden for å skaffe seg den nødvendige kompetansen. Politikere og innbyggere i Drammensregionen møter saksbehandlere med høy kompetanse, som kan gi gode råd og veiledning til kommunenes innbyggere.

Solide fagfolk i et fagmiljø gir rom for å få til gode rutiner, oppbygging av nødvendige databaser og registre, samt det viktige arbeidet med informasjons- og veiledningsmateriell. Et kompetansemiljø med 5 fagpersoner som i Lier, bidrar til at man sikrer likebehandling og god kvalitet på vedtak innad i kommunen og på tvers av kommunegrenser. Tilsynskontoret i Drammensregionen har opparbeidet seg en kompetanse som resten av vannbransjen nyter godt av med jevnlike mellomrom. Norsk Vann har erfart at de stiller opp med en hjelpende hånd når vi skal produsere nye rapporter, kurs- eller veiledningsmateriell, når vi skal gjennomføre en fagdag eller workshop eller når vi trenger en kommunerepresentant til å stille opp på et møte med et departement. Mange kommuner har også fått god hjelp underveis av gjengen i Lier.

Fra filminnspilling til Norsk Vanns tilsynskurs.

Veien videre

Til dere som forvalter resten av de 300 000 mindre avløpsanleggene rundt omkring i Norge, og som opplever at dere har for lite fagmiljø for å løse denne krevende forvaltningsoppgaven, har vi et godt råd, nå som vannforskriften banker på døren og tidsfristene for å gjennomføre tiltak nærmer seg med stormskritt: Sett i gang med å sondere mulighetene for samarbeid med nabokommunene

om å få i gang et felles tilsynskontor for mindre avløpsanlegg på tvers av kommunegrensene. Etabler et fagmiljø der det er mulig å rekruttere og beholde flinke fagfolk; hvor kollegaer sammen kan diskutere seg fram til riktige og gode vedtak, som formidles på en god måte, til fordel for miljøet og kommunens innbyggere. Vi heier på alle dere som har denne krevende jobben i dag og ønsker dere lykke til med et spennende arbeid!

En av oppgavene som utføres ved Tilsynskontoret er kontroll med og prøvetaking av ulike renseanlegg. En oppgave som krever kunnskap om mange ulike renseløsninger og som gjengen i Lier har opparbeidet seg god kompetanse på.

Vedlegg 3: Infoskriv som fulgte faktura for tilsynsgebyr

Infoskriv til faktura for tilsynsgebyr,
Nedre Eiker, Drammen, Svelvik, Røyken og Hurum kommuner
september 2017

Gebyr for tilsyn av små avløpsanlegg

Du vil snart motta faktura med årsgebyr for tilsyn av avløpsanlegget på din eiendom. Kommunestyret har bestemt at alle som har innlagt vann og privat septiktank eller avløpsrenseanlegg som betjener mindre enn 50 personer, skal betale et årlig gebyr for tilsyn av anlegget. Gebyret er i 2017 på kr 513,- per anlegg. Gebyrregulativet finnes på våre nettsider.

Gebyret sendes til alle eiere av anlegg som var registrert i drift per 01. juli. Mange eiendommer skal tilknyttes kommunalt avløpsnett i løpet av 2017. Kommunen må sende oss kopi av søknad om ferdigattest datert før 01. juli 2017 hvis du skal slippe å betale tilsynsgebyr.

Hva brukes pengene i tilsynsgebyret til?

Gebyret er uavhengig av hvilke tilsynsoppgaver som er utført inneværende år, du vil altså få faktura selv om det ikke er gjennomført slamtømming eller annet tilsynsbesøk hos deg i år. Gebyret finansierer alt kommunalt arbeid for å hindre forurensning fra små avløpsanlegg, bl.a.:

- Kontroll av avløpsanlegget ved tømming
- Prøvetaking og analyse av vannprøver fra minirenseanlegg og gråvannsanlegg
- Kontroll av utslippspunkt og oppstuvning i infiltrasjonsarealer via peilerør
- Analyse av vannprøver fra lokale vannkilder og vassdrag og sporing av forurensningskilder
- Oppfølging av anlegg med feil og mangler for å hindre forurensning og smittefare
- Rapportering til nasjonale myndigheter
- Innspill til kommunale eller private oppryddingsplaner med felles eller enkelthus anlegg

Planlegger du utbedringer på anlegget ditt?

Vi anbefaler at du alltid tar kontakt med oss før du gjør utbedringer av avløpsanlegget ditt. Mange avløpsanlegg står for tur til å få pålegg om oppgradering til dagens rensekraft. Hvis du gjør en mindre utbedring nå, kan dette være bortkastede penger dersom vi krever andre typer utbedringer i nærmeste framtid, eller dersom det planlegges felles avløpsanlegg i ditt område. Kontaktinfo til fagkyndige firmaer finnes på våre nettsider.

Mer info

På våre internettsider finner du ytterligere informasjon: www.godtvann.no. Velg *Tilsynet for små avløpsanlegg* nederst i venstremeny.

Med hilsen

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Infoskriv til alle med små avløpsanlegg i
Modum, Øvre Eiker, Lier og Sande kommuner,
september 2017

Vi fakturerer ikke tilsynsgebyr for små avløpsanlegg i 2017

Årsgebyret for tilsyn av små avløpsanlegg er et selvkostregime hvor et eventuelt overskudd skal tilbakeføres til anleggseierne. På grunn av overskudd tidligere år vil vi ikke fakturere tilsynsgebyr i 2017 for din eiendom. Neste tilsynsgebyr blir fakturert i september 2018.

Kommunestyret har bestemt at alle som har innlagt vann og privat septiktank eller avløpsrenseanlegg som betjener mindre enn 50 personer, skal betale et årlig gebyr for tilsyn av anlegget. Gebyrregulativet finnes på våre nettsider.

Gebyret sendes til alle eiere av anlegg som er registrert i drift per 01. juli. Mange eiendommer skal tilknyttes kommunalt avløpsnett i løpet av neste år. Kommunen må sende oss kopi av søknad om ferdiggjøst datert før 01. juli 2018 hvis du skal slippe å betale tilsynsgebyr neste år.

Hva brukes pengene i tilsynsgebyret til?

Gebyret er uavhengig av hvilke tilsynsoppgaver som er utført inneværende år, du vil altså få faktura selv om det ikke er gjennomført slamtømming eller annet tilsynsbesøk hos deg i år. Gebyret finansierer alt kommunalt arbeid for å hindre forurensning fra små avløpsanlegg, bl.a.:

- Kontroll av avløpsanlegget ved tømming
- Prøvetaking og analyse av vannprøver fra minirenseanlegg og gråvannsanlegg
- Kontroll av utslippspunkt og oppstuvning i infiltrasjonsarealer via peilerør
- Analyse av vannprøver fra lokale vannkilder og vassdrag og sporing av forurensningskilder
- Oppfølging av anlegg med feil og mangler for å hindre forurensning og smittefare
- Rapportering til nasjonale myndigheter
- Innspill til kommunale eller private oppryddingsplaner med felles eller enkelthus anlegg

Planlegger du utbedringer på anlegget ditt?

Vi anbefaler at du alltid tar kontakt med oss før du gjør utbedringer av avløpsanlegget ditt. Mange avløpsanlegg står for tur til å få pålegg om oppgradering til dagens renskrav. Hvis du gjør en mindre utbedring nå, kan dette være bortkastede penger dersom vi krever andre typer utbedringer i nærmeste framtid, eller dersom det planlegges felles avløpsanlegg i ditt område. Kontaktinfo til fagkyndige firmaer finnes på våre nettsider.

Mer info

På våre internettsider finner du ytterligere informasjon: www.godtvann.no. Velg *Tilsynet for små avløpsanlegg* nederst i venstremeny.

Med hilsen

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Vi trenger hjelp fra deg for å hindre forurensing fra små avløpsanlegg!

Ingen avløpsanlegg vil fungere over tid hvis de ikke brukes riktig og får riktig tilsyn og oppfølging.

Bruk anlegget riktig, vis do-vett!

Pass på at avløpsanlegget ikke tilføres mer vann enn det er dimensjonert for, taknedløp eller dreneringsledninger må ikke tilknyttes avløpskummer. Våtservietter, fett og stearin tetter avløpet, se www.doguiden.no

Pass på at anlegget er tilgjengelig for slamtømming, service og tilsynsbesøk

Alle kummer må ha sikret lokk slik at barn eller dyr ikke får tilgang til anlegget. Lokket må likevel enkelt kunne fjernes ved slamtømming, service og tilsynsbesøk.

Minirensanlegg og prefabrikkerte gråvannsanlegg har krav om jevnlig servicebesøk fra kompetent firma. Alle pumper i infiltrasjonsanlegg skal også ha serviceavtale. Sørg for at styreskap og viktige dokumenter er tilgjengelig for servicemannen.

Mange kommuner har vedtatt forskrift med plikt om å sette opp nummerskilt både på bolighus og hytter. Da vet både tømmefirma, nødetater og andre at de er på riktig sted. Sørg for at veien er framkommelig for stor lastebil, kanskje trær og busker trenger en klipp etter sommeren?

Hvis veien er stengt med bom eller det er andre grunner til at tømmefirmaet ikke kan komme fram, må du ta kontakt med tømmefirmaet når du får varsel om slamtømming. Da kan du avtale nytt tidspunkt for tømning, og unngå faktura på 717,- kroner for tømmefirmaets bomtur.

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Vedlegg 4: Oversikt over kommunevise regnskap og budsjett

Modum kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik	Avvik %	Budsjett 2018
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	83 826	345 000	-261 174	-76 %	200 000
	11XX Forbruksmaterieell	3 668	6 000	-2 332	-39 %	5 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	4 970	4 000	970	24 %	5 000
	13XX Tjenestekjøp	3 257 466	3 621 000	-363 534	-10 %	3 350 000
	1479 Tap på krav	-1 125	-	-1 125	0 %	-
	1650 Årsavgifter	-3 762 440	-3 957 000	194 560	-5 %	-3 988 000
Totalt 0100 Slamtømming		-413 636	19 000	-	-	-428 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	402 677	342 000	60 677	18 %	413 000
	11XX Forbruksmaterieell	28 162	40 000	-11 838	-30 %	35 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	13 170	37 000	-23 830	-64 %	35 000
	13XX Tjenestekjøp	236 621	386 000	-149 379	-39 %	300 000
	1479 Tap på krav	-1 875	-	-1 875	0 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-243	-892 000	891 757	-100 %	-915 000
Totalt 0101 Tilsyn		678 512	-87 000	-	-	-132 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	123 312	147 000	-23 688	-16 %	131 000
	11XX Forbruksmaterieell	6 018	4 000	2 018	50 %	6 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	2 728	1 000	1 728	173 %	3 000
	13XX Tjenestekjøp	-	400	-400	-100 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-108 120	-148 000	39 880	-27 %	-140 000
Totalt 0102 Søknader		23 936	4 400	-	-	-
Totalt MODUM KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		288 812	-63 600	-	-	-560 000
1950 Bruk av bundne driftsfond		-288 812	-	-	-	-
1550 Avsetning bundne driftsfond		-	63 600	-	-	560 000
Summert		-	-	-	-	-

Øvre Eiker kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik	Avvik %	Budsjett 2018
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	68 102	191 000	-122 898	-64 %	150 000
	11XX Forbruksmaterieell	2 891	5 000	-2 109	-42 %	5 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	3 918	3 000	918	31 %	4 000
	13XX Tjenestekjøp	2 359 759	2 056 000	303 759	15 %	2 421 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	-
	1650 Årsavgifter	-2 532 514	-2 240 000	-292 514	13 %	-2 319 000
Totalt 0100 Slamtømming		-97 844	15 000	-	-	261 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	312 184	270 000	42 184	16 %	320 000
	11XX Forbruksmaterieell	21 627	30 000	-8 373	-28 %	25 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	10 383	30 000	-19 617	-65 %	20 000
	13XX Tjenestekjøp	176 911	215 000	-38 089	-18 %	181 000
	1479 Tap på krav	500	-	500	0 %	-
	1621 Gebyrinntekter	308	-673 000	673 308	-100 %	-687 000
Totalt 0101 Tilsyn		521 913	-128 000	-	-	-141 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	109 012	104 000	5 012	5 %	112 000
	11XX Forbruksmaterieell	3 748	2 000	1 748	87 %	4 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	2 150	900	1 250	139 %	2 000
	13XX Tjenestekjøp	-	300	-300	-100 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-103 662	-120 000	16 338	-14 %	-130 000
Totalt 0102 Søknader		11 248	-12 800	-	-	-12 000
Totalt ØVRE EIKER KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		435 317	-125 800	-	-	108 000
1950 Bruk av bundne driftsfond		-435 317	-	-	-	-108 000
1550 Avsetning bundne driftsfond		-	125 800	-	-	-
Summert		-	-	-	-	-

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Nedre Eiker kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik	Avvik %	Budsjett 2018
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	45 101	34 000	11 101	33 %	50 000
	11XX Forbruksmateriell	1 116	3 000	-1 884	-63 %	2 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	1 512	1 000	512	51 %	2 000
	13XX Tjenestekjøp	459 698	328 000	131 698	40 %	471 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	-
	1650 Årsavgifter	-531 496	-360 000	-171 496	48 %	-400 000
Totalt 0100 Slamtømming		-24 069	6 000	-	-	125 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	97 115	87 000	10 115	12 %	100 000
	11XX Forbruksmateriell	8 272	12 000	-3 728	-31 %	10 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	4 007	11 000	-6 993	-64 %	5 000
	13XX Tjenestekjøp	49 244	57 000	-7 756	-14 %	55 000
	1479 Tap på krav	500	-	500	0 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-122 858	-126 000	3 142	-2 %	-125 000
Totalt 0101 Tilsyn		36 279	41 000	-	-	45 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	29 442	34 000	-4 558	-13 %	35 000
	11XX Forbruksmateriell	1 446	1 000	446	45 %	2 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	830	400	430	107 %	1 000
	13XX Tjenestekjøp	-	100	-100	-100 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-16 942	-19 000	2 058	-11 %	-26 000
Totalt 0102 Søknader		14 777	16 500	-	-	12 000
Totalt NEDRE EIKER KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		26 987	63 500	-	-	182 000
1950 Bruk av bundne driftsfond		-26 987	-63 500	-	-	-182 000
1550 Avsetning bundne driftsfond		-	-	-	-	-
Summert		-	-	-	-	-

Drammen kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik	Avvik %	Budsjett 2018
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	46 433	81 000	-34 567	-43 %	70 000
	11XX Forbruksmateriell	2 965	1 000	1 965	197 %	3 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	1 919	2 000	-81	-4 %	2 000
	13XX Tjenestekjøp	833 088	859 000	-25 912	-3 %	855 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	-
	1650 Årsavgifter	-1 042 695	-936 000	-106 695	11 %	-982 000
Totalt 0100 Slamtømming		-158 289	7 000	-	-	-52 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	135 160	122 000	13 160	11 %	139 000
	11XX Forbruksmateriell	10 397	15 000	-4 603	-31 %	15 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	5 087	14 000	-8 913	-64 %	6 000
	13XX Tjenestekjøp	83 534	97 000	-13 466	-14 %	86 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-215 823	-221 000	5 177	-2 %	-221 000
Totalt 0101 Tilsyn		18 354	27 000	-	-	25 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	26 102	39 000	-12 898	-33 %	30 000
	11XX Forbruksmateriell	1 836	2 000	-164	-8 %	2 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	1 054	500	554	111 %	1 000
	13XX Tjenestekjøp	-	100	-100	-100 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-8 733	-48 000	39 267	-82 %	-20 000
Totalt 0102 Søknader		20 259	-6 400	-	-	13 000
Totalt DRAMMEN KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		-119 676	27 600	-	-	-14 000
1950 Bruk av bundne driftsfond		-	-27 600	-	-	-
1550 Avsetning bundne driftsfond		119 676	-	-	-	14 000
Summert		-	-	-	-	-

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Lier kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik	Avvik %	Budsjett 2018
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	78 809	245 000	-166 191	-68 %	150 000
	11XX Forbruksmaterieell	2 826	2 000	826	41 %	3 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	3 786	3 000	786	26 %	4000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	-
	13XX Tjenestekjøp	2 240 432	2 809 000	-568 568	-20 %	2 300 000
	1650 Årsavgifter	-3 001 396	-3 045 000	43 604	-1 %	-2 960 000
Totalt 0100 Slamtømming		-675 543	14 000	-	-	-503 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	336 179	294 000	42 179	14 %	345 000
	11XX Forbruksmaterieell	20 846	29 000	-8 154	-28 %	25 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	10 034	35 000	-24 966	-71 %	20 000
	13XX Tjenestekjøp	159 785	219 000	-59 215	-27 %	164 000
	1479 Tap på krav	500	-	500	0 %	-
	1621 Gebyrinntekter	315	-626 000	626 315	-100 %	-633 000
Totalt 0101 Tilsyn		527 659	-49 000			-79 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	123 721	125 000	-1 279	-1 %	127 000
	11XX Forbruksmaterieell	3 622	3 000	622	21 %	4 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	48 413	3 000	45 413	1514 %	50 000
	13XX Tjenestekjøp	-	300	-300	-100 %	-
	1620 Annet avgiftsfritt salg	-	-	-	0 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-147 118	-94 000	-53 118	57 %	-160 000
Totalt 0102 Søknader		28 639	37 300			21 000
Totalt LIER KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		-119 245	2 300			-561 000
1950 Bruk av bundne driftsfond		-	-2 300			-
1550 Avsetning bundne driftsfond		119 245	-			561 000
Summert		-	-			-

Røyken kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik	Avvik %	Budsjett 2018
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	67 502	141 000	-73 498	-52 %	100 000
	11XX Forbruksmaterieell	2 512	1 000	1 512	151 %	3 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	2 690	2 000	690	34 %	3 000
	13XX Tjenestekjøp	1 400 154	1 440 000	-39 846	-3 %	1 437 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	-
	1650 Årsavgifter	-1 631 505	-1 574 000	-57 505	4 %	-1 617 000
Totalt 0100 Slamtømming		-158 648	10 000	-	-	-74 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	305 173	268 000	37 173	14 %	313 000
	11XX Forbruksmaterieell	15 908	21 000	-5 092	-24 %	20 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	10 038	20 000	-9 962	-50 %	15 000
	13XX Tjenestekjøp	108 476	150 000	-41 524	-28 %	112 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-375 015	-376 000	985	0 %	-384 000
Totalt 0101 Tilsyn		64 580	83 000			76 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	63 277	50 000	13 277	27 %	65 000
	11XX Forbruksmaterieell	2 713	2 000	713	36 %	3 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	1 476	600	876	146 %	2 000
	13XX Tjenestekjøp	-	200	-200	-100 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-68 960	-85 000	16 040	-19 %	-87 000
	Totalt 0102 Søknader		-1 494	-32 200		
Totalt RØYKEN KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		-95 561	60 800			-15 000
1950 Bruk av bundne driftsfond		-	-60 800			-
1550 Avsetning bundne driftsfond		95 561	-			15 000
Summert		-	-			-

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Hurum kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik	Avvik %	Budsjett 2018
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	74 266	136 000	-61 734	-45 %	100 000
	11XX Forbruksmaterieell	2 325	5 000	-2 675	-54 %	3 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	2 863	2 000	863	43 %	3 000
	13XX Tjenestekjøp	1 640 481	1 389 000	251 481	18 %	1 683 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	-
	1650 Årsavgifter	-1 797 476	-1 521 000	-276 476	18 %	-1 585 000
Totalt 0100 Slamtømming		-77 541	11 000	-	-	204 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	286 534	277 000	9 534	3 %	294 000
	11XX Forbruksmaterieell	16 324	23 000	-6 676	-29 %	20 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	7 588	22 000	-14 412	-66 %	10 000
	13XX Tjenestekjøp	132 370	157 000	-24 630	-16 %	136 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-424 286	-431 000	6 714	-2 %	-440 000
Totalt 0101 Tilsyn		18 530	48 000	-	-	20 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	67 439	67 000	439	1 %	69 000
	11XX Forbruksmaterieell	2 739	2 000	739	37 %	3 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	1 572	600	972	162 %	2 000
	13XX Tjenestekjøp	-	200	-200	-100 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-71 124	-65 000	-6 124	9 %	-90 000
Totalt 0102 Søknader		627	4 800	-	-	-16 000
Totalt HURUM KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		-58 384	63 800	-	-	208 000
1950 Bruk av bundne driftsfond		-	-63 800	-	-	-208 000
1550 Avsetning bundne driftsfond		58 384	-	-	-	-
Summert		-	-	-	-	-

Svelvik kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik	Avvik %	Budsjett 2018
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	34 251	55 000	-20 749	-38 %	50 000
	11XX Forbruksmaterieell	2 849	1 000	1 849	185 %	3 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	1 762	1 000	762	76 %	2 000
	13XX Tjenestekjøp	482 363	490 000	-7 637	-2 %	495 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	-
	1650 Årsavgifter	-584 920	-540 000	-44 920	8 %	-550 000
Totalt 0100 Slamtømming		-63 695	7 000	-	-	-
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	110 725	137 000	-26 275	-19 %	114 000
	11XX Forbruksmaterieell	9 548	14 000	-4 452	-32 %	10 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	4 669	13 000	-8 331	-64 %	5 000
	13XX Tjenestekjøp	73 625	77 000	-3 375	-4 %	76 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-166 555	-170 000	3 445	-2 %	-169 000
Totalt 0101 Tilsyn		32 013	71 000	-	-	36 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	26 712	35 000	-8 288	-24 %	30 000
	11XX Forbruksmaterieell	1 685	1 000	685	69 %	2 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	967	400	567	142 %	1 000
	13XX Tjenestekjøp	-	100	-100	-100 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-16 537	-36 000	19 463	-54 %	-27 000
Totalt 0102 Søknader		12 828	500	-	-	6 000
Totalt SVELVIK KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		-18 854	78 500	-	-	42 000
1950 Bruk av bundne driftsfond		-	-78 500	-	-	-42 000
1550 Avsetning bundne driftsfond		18 854	-	-	-	-
Summert		-	-	-	-	-

Sande kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik	Avvik %	Budsjett 2018
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	51 024	150 000	-98 976	-66 %	100 000
	11XX Forbruksmateriell	2 121	1 000	1 121	112 %	2 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	2 874	2 000	874	44 %	3 000
	13XX Tjenestekjøp	1 238 555	1 538 000	-299 445	-19 %	1 271 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	-
	1650 Årsavgifter	-1 516 483	-1 680 000	163 517	-10 %	-1 486 000
Totalt 0100 Slamtømming		-221 910	11 000	-	-	-110 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	216 731	188 000	28 731	15 %	222 000
	11XX Forbruksmateriell	15 783	22 000	-6 217	-28 %	17 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	7 616	21 000	-13 384	-64 %	10 000
	13XX Tjenestekjøp	124 239	143 000	-18 761	-13 %	127 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-391	-380 000	379 609	-100 %	-376 000
Totalt 0101 Tilsyn		363 979	-6 000	-	-	-
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	33 597	55 000	-21 403	-39 %	35 000
	11XX Forbruksmateriell	3 068	3 000	68	2 %	3 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	1 577	700	877	125 %	2 000
	13XX Tjenestekjøp	-	200	-200	-100 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-26 687	-29 000	2 313	-8 %	-30 000
Totalt 0102 Søknader		11 555	29 900	-	-	10 000
Totalt SANDE KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		153 624	34 900	-	-	-100 000
 1950 Bruk av bundne driftsfond		-153 624	-34 900	-	-	-
 1550 Avsetning bundne driftsfond		-	-	-	-	100 000
 Summert		-	-	-	-	-